

Lansarea Campaniei paneuropene de combatere a violenței împotriva femeilor, inclusiv a violenței domestice

Scurtă prezentare

„Violența împotriva femeilor, inclusiv violența domestică, reprezintă rezultatul unui dezechilibru de putere în societate”, aceasta este una din concluziile analiștilor și speciailiștilor în domeniu. Acest fenomen constituie o violare a drepturilor omului și un obstacol major în învingerea inegalității dintre femei și bărbați. În ciuda progreselor legislative, a politicilor și bunelor practici, violența încă se mai produce în fiecare din statele membre ale Consiliului Europei și la toate nivelurile sociale.

Pentru a contribui la conștientizarea și la identificarea soluțiilor potențiale acestei situații, șefii de state și de guverne ale celor 46 de state membre ale Consiliului Europei au decis lansarea unei **Campanii paneuropene de combatere a violenței împotriva femeilor, inclusiv a violenței domestice**, pentru perioada noiembrie 2006 – martie 2008.

Campania urmărește:

- să crească nivelul de conștientizare a faptului că violența față de femei reprezintă o încălcare a drepturilor omului.
- să îndemne statele membre să demonstreze voința politică prin asigurarea unor resurse adecvate în vederea obținerii unor rezultate concrete de încetare a violenței față de femei;
- să promoveze implementarea Recomandării Consiliului Europei privind protecția femeilor împotriva violenței *Rec (2002)5* prin măsuri eficiente la nivel național, atât sub aspect legislativ, cât și prin adoptarea de planuri de acțiune, precum și monitorizarea progreselor obținute.

Campania are trei dimensiuni: interguvernamentală, parlamentară, locală și regională.

Lansarea campaniei la nivel parlamentar s-a produs prin adoptarea Rezoluției 1512 (2006) a A.P.C.E. „*Parlamentele unite în combaterea violenței domestice împotriva femeilor*”, în data de 28 iunie 2006, în urma prezentării raportului „*Parlamentele unite în combaterea violenței domestice împotriva femeilor*” a doamnei deputată **Minodora CLIVETI**, membră a Delegației Parlamentului României la Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, președinta Comisiei pentru egalitatea de șanse pentru femei și bărbați a A.P.C.E.

Parlamentul României este reprezentant în campanie, din partea Senatului, de doamna senatoare **Cornelia CAZACU**, „parlamentar de referință” ce asigură legătura între legislativul român și A.P.C.E., și de doamna deputată **Minodora CLIVETI**, președinta Comisiei pentru egalitatea de șanse pentru femei și bărbați a A.P.C.E. și coordonatoarea campaniei la nivelul Adunării Parlamentare a Consiliului Europei.

Totodată, Parlamentul României și-a exprimat susținerea prin organizarea unei ședințe comune a Camerelor reunite, în data de 23 noiembrie 2006, pe a cărei ordine de zi este introdus un punct distinct de marcare și susținere a Campaniei paneuropene.

**COMISIA PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
PENTRU FEMEI ȘI BĂRBAȚI**

**COMISIA PENTRU EGALITATEA
DE ȘANSE**

COMUNICAT DE PRESĂ

Marți, 7 noiembrie 2006, s-a desfășurat, la Palatul Parlamentului, reuniunea comună a celor două Comisii parlamentare pentru egalitatea de șanse, care a avut drept scop:

- lansarea dezbatelii privind „Campania paneuropeană de combatere a violenței împotriva femeilor, inclusiv a violenței domestice”, inițiată de Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei și adresată parlamentelor naționale;
- identificarea rolului parlamentarilor în atingerea obiectivelor propuse de campanie.

La eveniment au participat parlamentari, membri ai Delegației Parlamentului României la Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, reprezentanți ai instituțiilor publice guvernamentale, organizațiilor non-guvernamentale, mediului academic, precum și ai mass-media.

Reuniunea a fost prezidată de doamna deputată Minodora Cliveti, coordonatoarea campaniei din partea Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, și de doamna senatoare Cornelia Cazacu, parlamentar de referință pentru România în cadrul acestei campanii, ce se da derula în perioada noiembrie 2006- martie 2008.

Dezbaterile au pus în evidență necesitatea colaborării instituțiilor implicate în domeniu cu societatea civilă pentru identificarea de soluții naționale, adaptate specificului românesc, care să contribuie la combaterea violenței împotriva femeilor, inclusiv a violenței domestice.

Doamna președintă Minodora Cliveti a recomandat ca, pentru desfășurarea și monitorizarea campaniei, să se constituie, din persoanele prezente, un Grup de lucru ad-hoc, lista acestora rămânând deschisă. De asemenea, domnia-sa a considerat necesar un parteneriat între Parlamentul României, Radiodifuziunea și Televiziunea publică, pentru ca această campanie să aibă vizibilitate și eficiență.

Doamna președintă Cornelia Cazacu și-a declarat susținerea, față de aceste propunerii, și a recomandat, la rândul său, organizarea de acțiuni și activități în teritoriu, în cadrul „Campaniei paneuropene de combatere a violenței împotriva femeilor, inclusiv a violenței domestice”.

PREȘEDINTĂ
deputată Minodora CLIVETI

PREȘEDINTĂ
senatoare Cornelia CAZACU

Parlamentul României

Senat

Comisia pentru egalitatea de şanse

Bucureşti, 23 noiembrie 2006

PARLAMENTELE UNITE PENTRU COMBATEREA VIOLENȚEI DOMESTICE ÎMPOTRIVA FEMEII

Joi, 23 noiembrie 2006, s-a desfăşurat la Palatul Parlamentului şedinţa comună a Camerei Deputaţilor şi a Senatului, care a avut drept scop lansarea dimensiunii parlamentare a **Campaniei paneuropene de combatere a violenței, inclusiv a violenței domestice: PARLAMENTELE UNITE PENTRU COMBATEREA VIOLENȚEI DOMESTICE ÎMPOTRIVA FEMEII**.

La eveniment au participat senatori, deputaţi, dl. Mihai Hărdău - Ministerul Educației, dna. Secretar de Stat Maria Muga – Ministerul Muncii Solidarității Sociale și Familiei, dna. Mihaela Mostavi – președinta Agenției Naționale pentru Protecția Familiei, dna. Maria Moța - președinta Agenției Naționale pentru Egalitatea de Șanse, dl. Bogdan Panait – președintele Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopției, dl. Csaba Ferenc Asztalos – președintele Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, dl. Dumitru Licsandru – președintele Agenției Naționale de Prevenire a Traficului de Ființe Umane, reprezentanți ai ONG-urilor, sindicatelor, patronatelor și ai mediului academic.

Doamna senator Cornelia CAZACU, președinta Comisiei pentru egalitatea de șanse, în calitate de parlamentar de referință al Campaniei, desemnat de Parlamentul României, a afirmat că, pentru reușita acesteia, „**este nevoie de coeziune și colaborare efectivă între toate forțele politice și toți factorii implicați în prevenirea și combaterea violenței împotriva femeii, pentru ca întreaga societate să aibă șansa de a deveni mai dreaptă și mai sigură**”.

Parlamentul României a adoptat în unanimitate declarația solemnă, angajându-se să sprijine și să contribuie, prin toate mijloacele de care dispune, la buna desfăşurare a Campaniei de combatere a violenței împotriva femeilor, inclusiv a violenței domestice, inițiată de Consiliul Europei și a cărei lansare la nivel european va avea loc luni, 27 noiembrie 2006.

Pentru informații suplimentare, vă rugăm contactați Comisia pentru egalitatea de șanse din Senat, tel. 401.27.32, fax 312.10.23

**PREȘEDINTE,
senator Cornelia CAZACU**

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

CAMERA DEPUTAȚILOR

D E C L A R A T I E

1. Noi, membrii Parlamentului României, am jurat, la preluarea mandatului, să apărăm democrația, drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor.

Condamnăm, în mod public și fără rezerve, violența împotriva femeilor, inclusiv violența domestică. Acest tip de violență nu cunoaște limite geografice, de vîrstă, sau de natură etnică și poate apărea în orice tip de relație familială și în orice mediu social.

2. Violența domestică împotriva femeilor implică costuri uriașe pentru societate.

2.1. Cele care decurg din creșterea cheltuielilor cu îngrijirile medicale, cu protecția, cu sistemul de justiție și poliție și cele cu serviciile sociale;

2.2. Un cost individual suportat de femeile victime ale acestui gen de violență, prin lezarea integrității și demnității lor ca ființe umane;

2.3. Cele pe termen lung, care privesc copiii, victimele colaterale ale acestui tip de violență;

3. Avem convingerea că succesul luptei împotriva violenței asupra femeilor, inclusiv a violenței în familie contribuie la construirea unei societăți în care drepturile fundamentale ale tuturor cetățenilor, femei și bărbați deopotrivă, sunt respectate.

4. Noi, senatorii și deputații, reprezentanți aleși ai poporului român, afirmăm că lupta pentru prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor constituie o prioritate pe agenda noastră de lucru, atât în forul legislativ, cât și în teritoriu, în circumscriptiile noastre electorale.

5. Parlamentul României sprijină și contribuie, prin toate mijloacele de care dispune, la buna desfășurare a campaniei de combatere a violenței împotriva femeilor, inclusiv a violenței domestice, inițiată de Consiliul Europei, a cărei lansare va avea loc la data de 27 noiembrie 2006, la Madrid.

Adoptată în ședința comună din data de 23 noiembrie 2006 de Senat și Camera Deputaților, potrivit prevederilor Art. 1 pct.22, din Regulamentul ședințelor comune

PREȘEDINTE

NICOLAE VĂCĂROIU

PREȘEDINTE

BOGDAN OLTEANU

DECLARATION SOLENNELLE DU PARLEMENT DE LA ROUMANIE

1. Nous, parlementaires de la Roumanie, avons juré, au début de notre mandat, de protéger la démocratie, les droits et les libertés fondamentales des citoyens. Nous condamnons publiquement et sans réserve la violence à l'égard des femmes, y compris la violence domestique. Ce type de violence ne connaît ni frontière géographique, ni limite d'âge, ni origine ethnique, et peut apparaître dans toutes les relations familiales et toute type de milieu social.
2. La violence à l'égard des femmes implique des coûts énormes pour la société :
  - 2.1. Celles qui découlent de l'augmentation des dépenses pour les soins médicaux, pour la justice et pour les services sociaux ;
  - 2.2. Un coût personnel pour les femmes victimes de ce type de violence qui atteint l'intégrité physique et leur dignité humaine ;
  - 2.3. Celles à long terme en visant les enfants – victimes collatérales de la violence domestique.
3. Nous avons la conviction que la lutte contre la violence à l'égard des femmes y compris la violence domestique contribue à construire une société dont les droits fondamentaux des tous les citoyens, hommes et femmes, sont respectés.
4. Nous, sénateurs et députées, représentants élus du peuple, affirmons que la lutte pour combattre la violence à l'égard des femmes est une priorité

- de notre agenda politique, tant au niveau national que de nos circonscriptions locales.
5. Le Parlement de la Roumanie soutient et concourt, par tous les moyens parlementaires à notre disposition, à la mise en œuvre de la Campagne du Conseil de l'Europe pour combattre la violence à l'égard des femmes y compris la violence domestique qui se lancera le 27 novembre 2006.

Adoptée dans la séance commune du 23 novembre 2006 par le Sénat et la Chambre des Députés.

Rezoluția 1512 (2006)

Parlamentele unite pentru combaterea violenței domestice asupra femeilor.

1. Adunarea parlamentară deplângе recidivarea violenței domestice cu privire la femei în Europa, fenomen care privește adunarea statelor membre ale Consiliului Europei și care are ca urmări violări grave ale drepturilor ființelor umane. Ea subliniază că violențа domestică nu cunoaște nici limite geografice, nici limite de vîrstă, de rasă și afectează toate tipurile de relații familiale și toate tipurile de cercuri sociale.
2. Violențа domestică se caracterizează prin diferite comportamente violente, de natură fizică, sexuală, psihologică sau printr-o dependență financiară. Ea reprezintă una din violările cele mai răspândite ale drepturilor omului și trebuie combătută în toate statele membre ale Consiliului Europei. Adunarea respinge toate formele de relativism cultural sau religios care aduc statele în postura de a se sustrage de la obligația lor de a elimina toate formele de violență împotriva femeilor.
3. Adunarea se felicită pentru faptul că șefii de stat și de guvern ai statelor membre ale Consiliului Europei au urmărit recomandările sale și au inclus în Planul de acțiune al Sommet-ului de la Varșovia (16 și 17 mai 2005) organizarea unei campanii paneuropene pentru combaterea violenței în ce privește femeile, incluzând violențа domestică și pentru decizia Comitetului de Miniștri de a o lansa, la finele anului 2006. Adunarea hotărăște să se alăture acestei inițiative și, în special, să dezvolte inițiativa parlamentară.
4. În acest context, convinsă de rolul esențial pe care îl pot juca parlamentele naționale în materie de prevenire a violenței domestice, de asistență pentru victime și de informare a publicului larg, Adunarea parlamentară hotărăște să dezvolte o acțiune intitulată „Parlamentele unite pentru combaterea violenței domestice asupra femeilor”, în cooperare cu parlamentele naționale ale statelor membre, cu parlamentele statelor cu statutul de observator pe lângă adunare, cu Parlamentul european și Consiliul nordic, acțiune ce va constitui contribuția

parlamentelor la campania Consiliului Europei. Ea salută, cu acest prilej, decizia luată de Congresul mexican în iulie 2005 de a se alătura acestei acțiuni a Adunării parlamentare.

5. Ca urmare, Adunarea invită parlamentele naționale ale statelor membre al Consiliului Europei și pe cele cu statut de observator pe lângă Adunarea parlamentară la:
  - 5.1. organizarea unei zile de acțiune a parlamentelor pentru a combate violența domestică asupra femeilor în data de 24 noiembrie 2006, zi de lansare a campaniei paneuropene a Consiliului Europei în cadrul întâlnirii statelor membre ale Consiliului Europei, și la înscrierea problematicii luptei împotriva violenței domestice privitoare la femei ca și temă principală a Zilei Internaționale pentru eliminarea actelor de violență comise asupra femeilor în 2006;
  - 5.2. adoptarea, în data de 24 noiembrie 2006, a unei declarații solemne care să afirme voința parlamentelor naționale de a combate violența domestică privitoare la femei;
  - 5.3. participarea activă la acțiunile pregătitoare, la lansarea efectivă și punerea în aplicare a inițiativei parlamentare prin campania paneuropeană ce se va desfășura între 2006 și 2008, definitivând, în acest cadru, un calendar de activități pentru combaterea violenței domestice asupra femeilor;
  - 5.4. încurajarea membrilor parlamentelor de a lua, individual și public, poziții împotriva violenței domestice asupra femeilor, imediat ce acestora li se oferă o astfel de ocazie;
  - 5.5. organizarea unor dezbateri publice și parlamentare care să denunțe violența domestică și a unor audieri parlamentare cu scopul de a examina și a evalua eficiența legislațiilor și luarea de alte măsuri care să se ocupe de violență în interiorul familiei;
  - 5.6. asigurarea adoptării de măsuri legislative și bugetare corespunzătoare și de planuri naționale pentru a pune capăt violenței domestice asupra femeilor, prevăzând îndeobște, în cazul în care aceste măsuri nu există deja, controlarea și penalizarea violului între soți în aceeași manieră cu cea a violului între non-soți, și, deopotrivă, îndepărarea partenerului violent;
  - 5.7. asigurarea verificării bunei aplicări a legilor și a măsurilor deja adoptate, iar în caz de eșec, cooperarea cu actorii publici și organizațiile non-guvernamentale care operează în acest domeniu;
  - 5.8. încurajarea autorităților publice în luarea de măsuri care se impun pentru a lupta eficient și în mod public împotriva violenței domestice, în principal prin crearea de adăposturi pentru victimele violenței domestice și pentru copiii acestora, prin crearea, în cadrul birourilor de poliție, a unor structuri de primire și consiliere a victimelor violenței domestice, prin formarea unui personal specializat (în domeniul sănătății,

- poliției, justiției, serviciilor sociale și educaționale, etc.), prin luarea în serios a plângerilor depuse de femei la autoritățile polițienești, prin construirea de centre de terapie pentru autorii actelor de violență domestică și prin strângerea de date clare, pe sexe, pe tip de violență și pe tip de relație între autorul actului violent și victimă;
- 5.9. identificarea piedicilor care apar în aplicarea normelor prevăzute în Recomandarea Rec(2002)5 a Comitetului de Miniștri ai statelor membre referitoare la protecția femeilor împotriva violenței;
- 5.10. lansarea, la nivel național, a unei campanii de sensibilizare și de prevenire a violenței domestice și, cu ajutorul personalului serviciilor de sănătate, a unei campanii de depistare a victimelor violenței domestice;
- 5.11. punerea în aplicare a tuturor mijloacelor de a face cunoscute publicului larg toate măsurile legislative adoptate și dispozitivele existente, pentru a putea veni în ajutorul victimelor violenței domestice;
- 5.12. acordarea unei atenții deosebite grupurilor de femei expuse în mod pregnant la riscuri și la consecințe ale violenței domestice, mai ales acelor femei care aparțin sau provin din comunități de imigranți, femei rome, femei care aparțin sau provin din comunități etnice minoritare, femei însărcinate, femei cu handicapuri sau vulnerabile, femei aflate în situații precare, ori femei confruntate cu probleme de alcool și droguri:
6. Adunarea cere parlamentelor naționale ale statelor membre ale Consiliului Europei și parlamentelor care au statutul de observator pe lângă Adunarea parlamentară să sprijine campania paneuropeană a Consiliului Europei de combatere a violenței asupra femeilor, inclusiv violență domestică, în special:
- 6.1. finanțând proiecte naționale și europene specifice la nivel interguvernamental, parlamentar, local și regional;
- 6.2. oferind instrucțiuni guvernelor lor în finanțarea proiectelor de luptă împotriva violenței domestică și de ajutorare a victimelor la nivel național și în includerea, în programele sale de cooperare internațională, a sprijinului pentru punerea în aplicare sau pentru întărirea dispozitivelor de luptă împotriva violenței domestice în statele membre și observatoare ale Consiliului Europei;
- 6.3. aducând un sprijin ONG-urilor locale care luptă împotriva violenței domestice și vechhind la asigurarea participării acestora din urmă la dezbateri parlamentare ce vizează elaborarea de legi și de măsuri reglementatorii;
- 6.4. propunând vizite de studiu membrilor parlamentelor naționale și observatoare ale Consiliului Europei, în vederea efectuării de schimburi de bune practici și/sau

furnizând o asistență tehnică parlamentelor care doresc ameliorarea cadrului lor juridic, pentru combaterea violenței domestice;

- 6.5. desemnând un parlamentar referent, care va acționa atât ca un intermediar între parlamentul(ele) național(e) al(e) fiecărui stat membru și Adunare, și care va juca un rol fundamental în promovarea punerii în aplicare a campaniei Adunării la nivel național, veghind la realizarea dispozițiilor sale de către un secretariat specializat;
- 6.6. încurajând autoritățile locale și regionale să pună în aplicare campania paneuropeană a Consiliului Europei la nivel local și regional și organizând seminarii cu personalul corpului medical și paramedical, cu personalul din educație, cu polițiștii, cu grupurile socioprofesionale care lucrează în special cu femei, cu reprezentanții sindicatelor și organizațiilor nonguvernamentale, pe tema violenței domestice;
- 6.7. încurajând mass-media să sprijine campania paneuropeană a Consiliului Europei, făcându-le conștiiente de faptul că utilizarea de imagini stereotipe ale femeii este un factor ce poate conduce la banalizarea violenței domestice;
7. Adunarea salută rezoluția adoptată la 2 februarie 2006, de către Parlamentul European, referitoare la situația actuală a luptei împotriva violenței asupra femeilor și la demararea unei acțiuni viitoare și îl invită să se alăture acțiunii Adunării Parlamentare „Parlamentele unite pentru combaterea violenței domestice asupra femeilor” pentru denunțarea violenței domestice ca și violare inaceptabilă a drepturilor persoanei. De asemenea, invită Parlamentul European la sensibilizarea autorităților publice și a publicului larg al Uniunii Europene față de lupta împotriva violenței domestice asupra femeilor;
8. Adunarea invită organizațiile interparlamentare internaționale sau regionale și, mai ales, Uniunea interparlamentară, Consiliul Nordic, Adunarea parlamentelor statelor europene mici și organizația femeilor parlamentare a Pactului de stabilitate pentru Europa de Sud-Est să se alăture acțiunii Adunării parlamentare „Parlamentele unite pentru combaterea violenței domestice asupra femeilor”.

CONSILIUL EUROPEI COMITETUL MINISTRILOR

Recomandarea (2002)5 a Comitetului Ministrilor către statele membre referitoare la protecția femeilor împotriva violenței¹

(adoptată de Comitetul Ministrilor la 30 aprilie 2002, la cea de-a 794-a reuniune a Delegaților Ministrilor)

Comitetul Ministrilor, în conformitate cu articolul 15.b al Statutului Consiliului Europei,

Reafirmând că violența împotriva femeilor este rezultatul raporturilor inegale de forță între bărbați și femei și conduce la o gravă discriminare a sexului feminin atât în cadrul societății cât și în familie;

Afirmând că violența împotriva femeilor afectează drepturile și libertățile lor fundamentale și împiedică parțial sau total exercitarea acestor drepturi;

Constatând că violența împotriva femeilor le afectează integritatea fizică, psihică și/sau sexuală;

Constatând cu îngrijorare că femeile sunt adesea subiectul multiplelor discriminări bazate pe genul și pe originea lor și că ele sunt, de asemenea, victime ale practicilor tradiționale sau cutumiare incompatibile cu drepturile omului și cu libertățile fundamentale ale acestora;

Considerând că violența împotriva femeilor se opune instaurării egalității și păcii și constituie un obstacol major pentru securitatea cetățenilor și a democrației în Europa;

Estimând că este urgent să combatem acest fenomen ce afectează toate societățile europene și care privește toți membrii acestora;

Reamintind Declarația finală adoptată la cel de-al 2-lea Summit al Consiliului Europei (Strasbourg, 1997) în care șefii de stat și de guvern ai statelor membre și-au afirmat determinarea în combaterea violenței împotriva femeilor și a tuturor formele de exploatare sexuală a femeilor;

Având în vedere dispozițiile Convenției europene a drepturilor omului (1950) și jurisprudența organismelor sale care garantează, în special, dreptul la viață și dreptul de a nu fi supus torturii și nici pedepselor sau tratamentelor inumane, dreptul la libertate și securitate precum și dreptul la un proces echitabil;

Luând în considerare dispozițiile Cartei Sociale Europene (1961) și ale Cartei Sociale Revizuite (1996) și mai ales dispozițiile acestora privind egalitatea între femei și bărbați referitoare la ocuparea forței de muncă, precum și cele ale Protocolului adițional al Cartei sociale europene, care prevede un sistem de reclamații colective;

Reamintind următoarele recomandări ale Comitetului Ministrilor pentru statele membre din Consiliul Europei: Recomandarea R(79)17 cu privire la protecția copiilor împotriva

¹ În conformitate cu articolul 10.2 c al Regulamentului interior al Delegaților Ministrilor, Suedia își rezervă dreptul de a se conforma sau nu paragrafului 54 al acestei Recomandări.

tratamentelor inumane, Recomandarea R(83)4 despre violența în familie, Recomandarea R(85)11 privind poziția victimei în cadrul dreptului și procedurii penale; Recomandarea R(87)21 privind asistența victimelor și prevenirea victimizării, Recomandarea R(90)2 privind măsurile sociale referitoare la violența în familie, Recomandarea R(91)11 privind exploatarea sexuală, pornografia, prostituția, precum și traficul de copii și adolescenți, Recomandarea R(93)2 privind aspectele medico-sociale ale abuzurilor față de copii, Recomandarea R(2000)11 privind lupta împotriva traficului de ființe umane în scopul exploatarii sexuale și Recomandarea R(2001)16 privind protecția copiilor împotriva exploatarii sexuale;

Reamintind, de asemenea, declarațiile și rezoluțiile adoptate de a 3-a Conferință ministerială europeană privind egalitatea între femei și bărbați, organizată de Consiliul Europei (Roma, 1993);

Având în vedere Declarația Națiunilor Unite privind eliminarea violenței împotriva femeilor (1993), Convenția Națiunilor Unite privind eliminarea tuturor formelor de discriminare a femeilor (1979), Convenția Națiunilor Unite împotriva crimei organizate transnaționale și Protocolul acestei convenții vizând prevenirea, suprimarea și sancționarea traficului de ființe umane, în special al femeilor și copiilor (2000), Programul de acțiune adoptat la cea de-a 4-a Conferință mondială a femeilor (Pekin, 1995) și Rezoluția privind noile măsuri și inițiative pentru implementarea Declarației și Programului de acțiune Pekin, adoptate de Adunarea Generală a Națiunilor Unite (a 23-a sesiune extraordinară, New York, 9 iunie 2000);

Având în vedere Convenția Națiunilor Unite asupra drepturilor copiilor (1981), precum și Protocolul optional al acesteia privind vânzarea copiilor, prostituția și pornografia copiilor (2000);

De asemenea, având în vedere Convenția nr. 182 a Organizației Internaționale a Muncii cu privire la interdicția și acțiunile imediate pentru eliminarea celor mai rele forme de muncă pentru copii (1999) precum și Recomandarea (R 190) privind cele mai rele forme de muncă pentru copii (1999);

Reamintim principiile elementare ale dreptului umanitar internațional și în special a 4-a Convenție de la Geneva privind protecția persoanelor civile pe timp de război (1949) și primul și al doilea Protocol adițional la aceasta;

Reamintind, de asemenea, și includerea crimelor legate de apartenența sexuală și a violențelor sexuale în statutul Curții Penale Internaționale (Roma, 17 iulie 1998);

Recomandă guvernelor statelor membre:

I. Să-și revadă legislația și politicile pentru a :

1. garanta femeilor recunoașterea, exercitarea, protecția și dreptul de a se bucura de drepturile și libertățile fundamentale ale omului;
2. lua, dacă este cazul, măsurile necesare pentru a permite femeilor exercitarea liberă și efectivă a drepturilor lor economice și sociale;
3. veghea ca toate măsurile pe care le adoptă să fie coordonate la nivel național și centrate pe nevoile victimelor, asociind organismele publice și organizațiile nonguvernamentale competente în elaborarea și aplicarea măsurilor necesare, în special a celor menționate în prezenta recomandare;

4. încuraja, la toate nivelurile, acțiunile ONG-urilor care luptă împotriva violenței față de femei și pentru a stabili o cooperare activă cu aceste ONG-uri, care să includă o susținere financiară și logistică adecvată;

II. să recunoască faptul că statele au obligația de a-și exercita cu seriozitate prerogativele pentru a preveni, investiga și sanctiona actele de violență, indiferent dacă aceste acte sunt săvârșite de către state sau persoane private, și pentru a proteja victimele;

III. să recunoască faptul că violența bărbaților împotriva femeilor constituie o problemă structurală și majoră a societății, fondată pe relații de putere inegală între femei și bărbați și, în consecință, să încurajeze participarea activă a bărbaților în acțiuni ce vizează combaterea violenței împotriva femeilor;

IV. să încurajeze toate instituțiile care tratează violența împotriva femeilor (poliția, profesiile medicale și sociale) să elaboreze planuri de acțiune pe termen mediu și lung, care să prevadă activități pentru prevenirea violenței și protecția victimelor;

V. să promoveze cercetarea, culegerea de date și crearea rețelelor la nivel național și internațional;

VI. să susțină implementarea programelor de educație superioară și a centrelor de cercetare, inclusiv a celor universitare pe tema egalității între femei și bărbați și, mai ales, privind violența împotriva femeilor;

VII. să îmbunătățească interacțiunea dintre comunitatea științifică, ONG-urile ce își desfășoară activitatea în acest domeniu, legislatorul și organismele competente în materie de sănătate, educație, politică socială și poliție, pentru a concepe acțiuni coordonate împotriva violenței;

VIII. să adopte și să implementeze măsurile descrise în anexa acestei recomandări în maniera pe care ei o consideră cea mai potrivită, în lumina circumstanțelor și preferințelor naționale și să elaboreze în acest sens un plan național de acțiune pentru combaterea violenței împotriva femeilor;

IX. să informeze Consiliul Europei asupra urmărilor survenite la nivel național după aplicarea dispozițiilor prezentei recomandări.

Anexa la Recomandarea R(2002)5

Definiție

1. În sensul prezentei recomandări, termenul de "violență împotriva femeilor" trebuie înțeles ca orice act de violență care conduce sau este susceptibil să conducă în cazul femeilor la daune sau suferințe de natură fizică, sexuală sau psihologică, inclusiv amenințarea de a fi supus unor astfel de acte, constrângerea, privarea arbitrară a libertății, atât în viața publică cât și în viața privată. Această definiție se aplică, dar nu este limitată la actele următoare:

a. violența produsă în sânumul familiei sau al căminului familial, incluzând, mai ales, agresiunile de natură fizică sau psihică, abuzurile de natură emoțională și psihică, violul și abuzul sexual, incestul, violul între soții, partenerii obișnuiți sau ocazionali concubini, crimele comise în numele onoarei, mutilarea organelor genitale sau sexuale feminine, precum și la celelalte practici tradiționale care prejudiciază femeile, cum ar fi: căsătoriile forțate;

b. violența produsă în comunitate, în general și mai ales violul, abuzul sexual, hărțuirea sexuală și intimidarea la locul de muncă, în instituții sau în alte locuri, traficul de femei în scopul exploatarii sexuale sau economice, cât și turismul sexual;

c. violența produsă sau tolerată de stat sau de oficialii acestuia;

d. încălcarea drepturilor fundamentale ale femeilor în situația unui conflict armat, în special, luarea de ostateci, deplasarea forțată, violul sistematic, sclavia sexuală, însărcinarea forțată și traficul în scopul exploatarii sexuale sau economice;

Măsuri generale privind violența împotriva femeilor

2. Este responsabilitatea și interesul statelor, care trebuie să facă din aceasta o prioritate a politicilor lor naționale, să garanteze femeilor dreptul de a nu suferi nici o violență, indiferent de natura ei sau de autor. În acest sens, statele nu vor putea invoca cutuma, religia sau tradiția pentru a se sustrage acestei obligații.

3. Statele trebuie să introducă, să dezvolte și/sau să amelioreze, după caz, politicile naționale de luptă împotriva violenței bazându-se pe:

a. securitatea maximală și protecția victimelor;

b. consolidarea capacității de a acționa a femeilor, victime ale violenței, prin crearea unor structuri optime de susținere și de asistență care să evite o victimizare secundară;

c. amendarea dreptului penal și civil, inclusiv a procedurilor judiciare;

d. sensibilizarea publicului și educarea copiilor și tinerilor;

e. formarea specializată a profesioniștilor care se confruntă cu violența împotriva femeilor;

f. prevenire în toate domeniile potrivite.

4. În acest cadru, va fi necesar să se creeze la nivel național, ori unde este posibil, și în cooperare, dacă este necesar, cu autoritățile regionale și/sau locale, instituții sau organisme guvernamentale care să implementeze măsuri pentru combaterea violenței împotriva femeilor și, de asemenea, pentru monitorizarea și evaluarea periodică a oricărei reforme juridice sau a oricărei noi forme de intervenție în domeniul luptei împotriva violenței, în consultare cu ONG-urile, instituțiile academice sau altele.

5. Cercetarea, colectarea de date și crearea de rețele naționale și internaționale ar trebui să se dezvolte, mai ales în următoarele domenii:

a. elaborarea de statistici comparative pe sexe, statistici integrate și criterii comune pentru a evalua mai bine ampolarea violenței împotriva femeilor;

b. consecințele violenței asupra victimelor, pe termen mediu și lung;

c. consecințele violenței asupra martorilor acestora, în special, în mijlocul familiei;

d. costurile sanitare, sociale și economice ale violenței împotriva femeilor;

e. evaluarea eficacității mecanismelor judiciare și juridice în lupta împotriva violenței față de femei;

f. cauzele violenței împotriva femeilor, de exemplu motivele pentru care bărbații ar putea fi violenți și motivele care fac ca societatea să admită această violență;

g. elaborarea de criterii etalon în domeniul violenței.

Informare, sensibilizare, educare și formare

Statele membre trebuie:

6. să compileze, într-o manieră adaptată, informațiile privind diferitele forme de violență și consecințele acestora pentru victime, inclusiv datele statistice integrate, și să le difuzeze apoi marelui public, folosind toate suporturile mediatice disponibile (presa, radio, televiziunea etc.)

7. să mobilizeze opinia publică, organizând și susținând conferințe și campanii de informare, astfel încât societatea să devină conștientă de problema în cauză și de efectele sale devastatoare pentru victimă și societate în general, și să facă posibil ca subiectul violenței împotriva femeilor să poată fi abordat deschis, fără prejudecăți sau idei preconcepute;

8. să includă în cadrul formării de bază a membrilor poliției, personalului judiciar, personalului din sfera medicală și socială, elementele importante privitoare la tratamentul violenței domestice, precum și la alte forme de violență ce afectează femeile;

9. să includă în programele de formare profesională a acestui personal, elemente de informare și formare pentru a le furniza acestora mijloacele necesare detectării și gestionării situațiilor de criză și îmbunătățirii modului în care victimele sunt primite, ascultate și sfătuite;

10. să încurajeze participarea acestui personal la programe specializate de formare, integrate într-un sistem de promovare profesională;

11. să încurajeze includerea chestiunilor referitoare la violența împotriva femeilor în formarea magistraților;

12. să încurajeze profesiile care funcționează prin autoreglementare, cum ar fi terapeuții, să dezvolte strategii ce vizează combaterea abuzurilor sexuale care ar putea fi comise de persoane în poziții de autoritate;

13. să organizeze campanii de sensibilizare pe tema violenței masculine împotriva femeilor, subliniind că bărbații ar trebui să-și asume responsabilitatea propriilor acte și încurajându-i să analizeze și să demonteze mecanismele violenței și să adopte un comportament diferit;

14 să introducă sau să consolideze perspectiva egalității între femei și bărbați în toate programele de educație a drepturilor omului și să susțină programele de educație sexuală, acordând o importanță particulară egalității între sexe precum și respectului reciproc;

15. să asigure ca băieții și fetele să primească o educație de bază care evită prejudecățile sociale și culturale, imaginile stereotipe ale rolului fiecărui sex și să includă cursuri de formare ce permit dezvoltarea personalității, acordând o atenție particulară tinerilor cu dificultăți școlare; să formeze toți membrii personalului didactic pentru a integra conceptul de educație între sexe în procesul lor de predare;

16. să includă în programele școlare o informație specifică despre drepturile copiilor, liniile telefonice de urgență, instituțiile unde pot fi ajutați și persoane în care pot avea încredere și cărora li se pot adresa.

Media

Statele membre trebuie:

17. să încurajeze mass-media pentru a promova o imagine a femeilor și bărbaților bazată pe respectul față de persoana umană și demnitatea umană și pentru a evita programele ce asociază violența și sexul; să țină cont, în măsura posibilului, de aceste elemente și în domeniul noilor tehnologii de informare;
18. să încurajeze mass-media să participe la campanii de informare pentru a alerta și sensibiliza marele public asupra violenței împotriva femeilor;
19. să încurajeze organizațiile de pregătire profesională să informeze și să alerteze profesioniștii media în ceea ce privește posibilele consecințe ale programelor care asociază violența cu sexul;
20. să încurajeze elaborarea de coduri de conduită pentru profesioniștii media, ținând cont de problematica violenței împotriva femeilor și să încurajeze, în cadrul mandatului organizațiilor autonome de supraveghere a media, existente sau care urmează a fi create, includerea de responsabilități ce se referă la violența împotriva femeilor și la sexism.

Amenajarea teritoriului și urbanism

Statele membre trebuie:

21. să încurajeze în cadrul politicilor de amenajare teritorială și urbanism, necesitatea de a mări securitatea femeilor și de a preveni actele de violență care ar putea fi realizate în locuri publice;
22. să ia, în măsura posibilului, toate măsurile necesare în ce privește mai ales iluminatul public, organizarea transportului public, a serviciilor de taxi, amenajarea parcărilor și a zonelor de staționare, precum și a imobilelor de locuit.

Asistență și protecție pentru victime (primire, tratament și consiliere)

Statele membre trebuie:

23. să asigure ca victimele să poată beneficia, fără nici-o discriminare, dacă fac plângere sau nu, de o asistență imediată și a tot cuprinsătoare furnizată într-o manieră coordonată, multidisciplinară și profesională, cuprinzând examinări făcute de medici sau de medici legiști și tratamente medicale, precum și o susținere psihologică, socială post-traumatică și o asistență juridică; aceasta trebuie oferită confidențial și gratuit și trebuie să fie permanent disponibilă.
24. să asigure, în special, ca toate serviciile și resursele legale prevăzute pentru victimele violenței domestice să fie furnizate femeilor imigrante, la cererea acestora;
25. să ia toate măsurile necesare pentru a asigura ca elementele de probă din sfera medicinii legale și informațiile să fie colectate conform unui protocol și prin utilizarea unor formulare standard;
26. să difuzeze documentele, concentrându-se mai ales asupra victimelor, cu scopul de a le informa clar și comprehensibil asupra drepturilor lor, serviciilor de care au beneficiat și acțiunilor pe care acestea le pot întreprinde, indiferent dacă înaintează o plângere sau nu,

precum și asupra posibilităților de a continua să primească o susținere psihologică, medicală și socială, precum și o asistență juridică;

27. să promoveze cooperarea între serviciile de poliție, medicale, sociale și sistemele judiciare pentru a acționa într-o manieră coordonată; să încurajeze și să susțină înființarea unei rețele de organizații nonguvernamentale care să participe la acțiunile coordonate;

28. să încurajeze formarea unor servicii de urgență, cum ar fi liniile de urgență anonime și gratuite pentru victimele violenței și/sau persoanele confruntate sau amenințate de situații de violență; să asigure o monitorizare regulată a apelurilor, precum și o evaluare a datelor obținute și a asistenței furnizate ca urmare a respectării regulilor referitoare la protecția datelor;

29. să garanteze ca poliția, precum și alte servicii de anchetă să primească, să preia și să consilieze victimele, bazându-se pe respectul pentru persoana umană și demnitatea acesteia și tratând plângerile confidențial; victimele trebuie să fie ascultate neîntârziat de persoane special pregătite și într-un cadru amenajat ce permite stabilirea unei relații de încredere între victimă și agentul de poliție și, în măsura posibilului să se asigure ca victimele violenței să aibă posibilitatea de a fi ascultate de personal feminin de poliție, dacă doresc acest lucru;

30. În cele din urmă, să mărească numărul femeilor funcționare în poliție, la toate nivelurile de responsabilitate;

31. să garanteze un tratament comprehensiv și adaptat copiilor de către un personal specializat, la toate nivelurile (primire inițială, poliție, ministerul public, magistrați) și să facă posibil ca asistența prevăzută să răspundă necesităților copiilor;

32. să prevadă măsurile necesare pentru susținerea psihologică și morală a copiilor victime ale violenței, prin crearea unor facilități potrivite și asigurarea unui personal instruit pentru a trata copiii; aceste servicii trebuie să fie gratuite;

33. să ia măsurile necesare pentru a evita ca vreuna dintre victimele violenței să sufere o victimizare secundară precum și pentru a evita orice tratament care nu ține cont de specificitatea sexului acestora din partea personalului poliției, personalului medical și social însărcinat cu asistența victimelor, precum și a personalului judiciar.

Drept penal, drept civil și proceduri judiciare

Drept penal

Statele membre trebuie:

34. să asigure ca legislația penală să prevadă că orice act de violență, în special psihic sau sexual împotriva unei persoane constituie un atentat la libertatea și integritatea psihică, psihologică și/sau sexuală a acelei persoane, nu numai o violare a moralității, onoarei sau decenței;

35. să prevadă în legislația națională măsurile și sancțiunile potrivite care să permită o acțiune rapidă și eficace împotriva autorilor violențelor, precum și repararea pagubelor provocate femeilor victime ale violenței. În special, legislațiile naționale ar trebui:

- să penalizeze actele de violență sexuală și violul între soți, parteneri obișnuiți, ocazionali sau concubini;

- să penalizeze orice act cu caracter sexual comis asupra unei persoane care nu a consumat, chiar dacă aceasta nu arată semne de rezistență;
- să penalizeze orice act de penetrare sexuală, indiferent de natura sa și oricare ar fi mijloacele utilizate, săvârșite împotriva unei persoane care nu a consumat;
- să penalizeze orice abuz asupra unei stări de vulnerabilitate specială a unei sarcini, a unei incapacități de a se apăra, a unei boli, infirmități, deficiențe psihice ori mentale sau a unei stări de dependență;
- să penalizeze orice abuz de autoritate din partea autorului, mai ales dacă este vorba de un adult ce abuzează de poziția sa vis-a vis de un copil.

Drept civil

Statele membre trebuie:

36. să asigure victimelor, în cazurile în care faptele de violență au fost deja stabilite, o justă reparare a prejudiciului material, psihologic, moral și social suferit, în funcție de gravitatea sa, precum și o indemnizație de cheltuieli făcute în timpul acționării în judecată;
37. să aibă în vedere stabilirea de mecanisme financiare ce vizează compensarea victimelor.

Proceduri judiciare

Statele membre trebuie:

38. să asigure ca toate victimele violenței să fie capabile să instituie proceduri juridice, precum și, dacă este cazul, ca organizații publice sau private de apărare a femeilor, dotate cu personalitate juridică, să acționeze fie alături de victime, fie în numele acestora;
39. să prevadă ca o acțiune penală să poată fi angajată la cererea Ministerului Public;
40. să încurajeze Ministerului Public (procurorii) să considere că violența împotriva femeilor și a copiilor este un factor agravant sau decisiv atunci când el decide eventualitatea de a judeca în interes public;
41. să prevadă toate măsurile necesare pentru a ține cont, în toate stadiile de procedură, de starea psihică și psihologică a victimelor, care trebuie să poată beneficia de asistență medicală și psihologică;
42. să aibă în vedere instaurarea unor condiții speciale de audiere a victimelor sau martorilor unei violențe pentru a evita repetiția mărturiilor și pentru a reduce efectele traumatizante ale procedurilor;
43. să se asigure că regulile procedurii permit evitarea interogatoriile deplasate și/sau umilitoare pentru victime sau martorii violenței, ținându-se cont de traumatismele la care au fost supuși și pentru a evita alte traumatisme;
44. dacă este cazul, să prevadă măsuri pentru a asigura protecția eficace a victimelor împotriva amenințărilor și riscurilor răzbunării;
45. să vegheze, prin măsuri specifice, la protecția drepturilor copiilor în timpul procedurilor;

46. să facă posibil ca minorul/ii să fie însoțit/i în timpul oricărei audiții de reprezentantul legal sau de o persoană majoră desemnată de el/ei, cu excepția unei decizii contrare motivate luate de un tribunal în numele acestei persoane;

47. să asigure copiilor posibilitatea de a acționa în justiție prin intermediul reprezentantului lor legal, organizațiilor publice sau private, sau a unei persoane majore la alegerea acestora, acceptată de autoritățile judiciare și să beneficieze, dacă este cazul, de o asistență juridică gratuită;

48. să prevadă, pentru crimele și delictele de natură sexuală, ca orice amânare a ordinului de prescriere să înceapă la data la care victima împlinește vîrstă majoratului;

49. să prevadă, în situații excepționale, o excepție de la secretul profesional pentru persoanele cărora, în exercitarea funcției, li se aduc la cunoștință, ca urmare a examinării sau încrederii acordate, unele cazuri de violență împotriva copiilor.

Programe de intervenție pentru autorii violențelor

Statele membre trebuie:

50. să organizeze programe de intervenție care să aibă drept obiectiv încurajarea autorilor violenței în adoptarea unor comportamente lipsite de violență, permitându-le acestora să devină conștienți de actele lor și să-și recunoască responsabilitatea;

51. să propună autorilor violenței posibilitatea de a urma un program de intervenție, nu ca o alternativă la închisoare, ci ca o măsură suplimentară destinată prevenirii violenței; participarea la acest program de intervenție trebuie să aibă loc pe bază de voluntariat;

52. să asigure crearea de centre agreate de stat, specializate în programul de intervenții pentru bărbații violenți și centre de susținere inițiate de ONG-uri și de asociații în limita resurselor disponibile;

53. să asigure cooperarea și coordonarea între programele de intervenție focalizate pe bărbați și cele care au ca scop protecția femeilor.

Măsuri adiționale privind violența sexuală

Banca de date genetice

Statele membre trebuie:

54. să aibă în vedere crearea de bănci de date naționale și europene care să conțină profilul genetic al tuturor autorilor violențelor sexuale identificați sau nu, pentru a aplica o politică eficace de urmărire a infractorilor, de prevenire a recidivei și care să respecte normele fixate în acest domeniu de legislațiile naționale și de Consiliul Europei.

Măsuri adiționale privind violența în familie

Statele membre trebuie:

55. să clasifice ca infracțiune penală toate formele de violență ce au loc în sânumul familiei;

56. să revizue și/sau să mărească, dacă este necesar, pedepsele prevăzute pentru loviturile și rănilor voluntare, dacă acestea sunt săvârșite în sânul familiei, indiferent ce membru al familiei implică;

57. să excludă ideea că adulterul poate fi reținut ca o justificare admisă a violențelor fizice săvârșite în familie;

58. să aibă în vedere posibilitatea de a lua măsuri pentru:

a. a permite forțelor de poliție să intre în locuința în care o persoană este în pericol pentru a aresta autorul violenței și a se asigura că el va fi dat în judecată;

b. a permite autorităților judiciare să adopte măsuri interimare în vederea protejării victimelor, împiedicării autorului violenței de a intra în contact cu victimele, comunicării cu sau apropierei de acestea, de a locui în anumite locuri specificate sau frecventării anumitor locuri;

c. a stabili un protocol obligatoriu de intervenție pentru ca poliția, serviciile medicale și sociale să urmeze aceleași proceduri de intervenție;

d. a promova crearea de servicii pro-active de protecție a victimelor care au inițiativa de a contacta victimele imediat după ce un raport este transmis serviciilor de poliție;

e. a garanta o bună cooperare a tuturor instituțiilor implicate, precum poliția, tribunalele și serviciile de protecție a victimelor, pentru ca victima să poată folosi toate măsurile juridice și practice necesare pentru a obține ajutor și pentru a intența o acțiune împotriva agresorului în timpul limită corespunzător și fără a intra în contact cu agresorul său;

f. a penaliza toate infracțiunile cu măsurile impuse de către autorități pentru agresori.

59. să aibă în vedere, acolo unde este nevoie, acordarea pentru femeile imigrante ce au fost/sunt victime ale violenței în familie, a dreptului de a avea o reședință proprie, pentru a le permite acestora să se separe de soțul agresor, fără a fi nevoie să părăsească țara pe teritoriul căreia se află.

Măsuri adiționale privind hărțuirea sexuală

Statele membre trebuie:

60. să ia măsuri pentru a interzice orice comportament cu conotație sexuală sau orice alt comportament bazat pe sex, care afectează demnitatea femeilor la locul de muncă, incluzând comportamentul unui superior ierarhic sau al unui coleg: orice comportament cu conotație sexuală, în care autorul utilizează o poziție de autoritate, oriunde el apare inclusiv în cazul relațiilor de vecinătate, între studenți/te și profesori, hărțuirii telefonice,etc. Aceste situații constituie o violare a demnității persoanelor.

61. să promoveze sensibilizarea, informarea și prevenirea în materie de hărțuire sexuală la locul de muncă, în legătură cu locul de muncă sau indiferent de loc, și să ia toate măsurile necesare pentru a proteja femeile și bărbații împotriva unor astfel de comportamente.

Măsuri adiționale privind mutilarea organelor genitale

Statele membre trebuie:

62. să incrimineze orice mutilare a organelor genitale ale unei persoane de sex feminin, cu sau fără consimțământul acesteia; prin mutilarea organelor genitale se înțelege coaserea clitorisului, excizia, clitoriectomia, infibularea.

63. să incrimineze orice persoană care în mod voluntar a practicat, facilitat sau favorizat orice formă de mutilare a organelor genitale ale unei persoane de sex feminin cu sau fără consimțământul acesteia; astfel de acte trebuie pedepsite chiar dacă au fost săvârșite numai parțial.

64. să organizeze campanii de informare și prevenire pentru populațiile în cauză, mai ales imigranții și refugiații, campanii privind riscurile pentru sănătatea victimelor și consecințele penale pentru autori;

65. să sensibilizeze corpul medical și, în special, medicii însărcinați cu efectuarea vizitelor medicale pre și postnatale precum și cu monitorizarea sănătății copiilor;

66. să prevadă încheierea de sau consolidarea acordurilor bilaterale ce privesc prevenirea și interdicția mutilării organelor genitale ale unei persoane de sex feminin și acuzarea autorilor;

67. să examineze posibilitatea de a acorda acestor femei o protecție specială ca grup amenințat datorită sexului lor.

Măsuri adiționale privind violența în situații de conflict sau post-conflict

Statele membre trebuie:

68. să incrimineze orice formă de violență împotriva femeilor și a copiilor aflați în situație de conflict, în conformitate cu dispozițiile dreptului umanitar internațional, dacă este vorba de umiliri, torturi, sclavagism sexual sau moarte urmare a acestor acte;

69. să incrimineze violul, sclavagismul sexual, sarcina și sterilizarea forțată sau oricare alte forme de violență sexuală de o gravitate comparabilă cu o violare intolerabilă a drepturilor persoanei umane, ca o crimă împotriva umanității și când sunt realizate în situație de conflict armat ca o crimă de război;

70. să asigure protecția victimelor chemate ca martori în fața tribunalelor naționale și a tribunalelor penale internaționale ce judecă genocidurile, crimele împotriva umanității și crimele de război, acordându-le un permis de sejur, cel puțin pe durata procedurii;

71. să asigure o asistență socială și juridică tuturor martorilor citați în fața tribunalelor naționale și tribunalelor penale internaționale ce judecă genociduri, crime împotriva umanității și crime de război;

72. să aibă intenția de a acorda statutul de refugiat sau o protecție subsidiară pentru persecuțiile bazate pe apartenență sexuală și/sau să acorde statutul de rezident pentru motive umanitare femeilor ce sunt victime ale violenței în timpul unui conflict;

73. să susțină și să finanțeze ONG-urile care consiliază și ajută victimele violenței în situații de conflict și post-conflict;

74. în situațiile post-conflict, să încurajeze luarea în calcul a problemelor specifice femeilor în procesul de reconstrucție și reînnoire politică în zonele afectate;

75. la nivel național și internațional, să procedeze în aşa fel încât toate intervențiile efectuate în zonele afectate de un conflict să fie conduse de un personal cu pregătire în materia egalității între femei și bărbați;

76. să susțină și să finanțeze programe ce vizează asistența pentru victimele conflictelor și să contribuie la eforturile de reconstrucție și de repatriere ca urmare a conflictelor prin perspectiva egalității între femei și bărbați.

Măsuri adiționale privind violența în mediul instituțional

Statele membre trebuie:

77. să incrimineze orice formă de violență fizică, sexuală și psihologică săvârșită sau tolerată de către stat sau de oficialii acestuia, indiferent de loc și, în special, în închisori sau în centrele de detenție, în instituțiile psihiatrice sau altele;

78. să incrimineze orice formă de violență fizică sexuală și psihologică săvârșită sau tolerată în contextul în care responsabilitatea statului sau a unui terț poate fi invocată, de exemplu în școli de corecție, interne, cămine de bătrâni și alte instituții.

Măsuri adiționale privind nerespectarea dreptului de liberă alegere în materia procreării

Statele membre trebuie:

79. să interzică sterilizările sau avorturile forțate, contracepția impusă prin constrângere sau forță și selecția prenatală în funcție de sex, și să ia toate măsurile necesare în acest scop.

Măsuri adiționale privind omorurile în numele onoarei

Statele membre trebuie:

80. să incrimineze toate formele de violență față de femei și de copii, comise potrivit cutumei „ucigând în numele onoarei”;

81. să ia toate măsurile necesare pentru a preveni „uciderea în numele onoarei”, în special prin campanii de informare care să vizeze grupurile de populație și profesiile în cauză, în particular, judecătorii și personalul judiciar;

82. să incrimineze orice persoană care, în mod voluntar a participat, facilitat sau încurajat o „crimă în numele onoarei”;

83. să susțină ONG-urile sau alte grupuri care combat aceste practici.

Măsuri adiționale privind căsătoriile precoce

Statele membre trebuie:

84. să interzică căsătoriile forțate, făcute fără consimțământul persoanelor în cauză;

85. să ia măsurile necesare pentru a preveni și împiedica practicile de vindere a copiilor.

Secretariatul Comisiei pentru egalitatea de șanse pentru femei și bărbați

Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei

MANUAL PENTRU UZUL PARLAMENTARILOR

PARLAMENTELE UNITE PENTRU COMBATEREA VIOLENȚEI DOMESTICE ÎMPOTRIVA FEMEILOR

Traducere în limba română¹
Cornelia CAZACU – senator
Sultana AVRAM
Lucreția LILIAC

C U P R I N S

Cuvânt al Președintelui Adunării Parlamentare.....	p. 3
Prezentare generală.....	p. 5
Linii directoare.....	p. 8
Întrebări și răspunsuri.....	p.13
Bune practici.....	p.16

CONSILIUL EUROPEI (www.coe.int)

Consiliul Europei este cea mai veche organizație politică de pe continent. Fondat în 1949, numără 46 de state membre, reprezentând mai mult de 800 de milioane de europeni și 5 țări cu statut de observator (Canada, Vaticanul, Japonia, Mexic și Statele Unite ale Americii).

Principalele obiective ale organizației sunt:

- Apărarea drepturilor omului, a democrației parlamentare și a prevalării dreptului în toate statele membre;
- Elaborarea de acorduri la nivelul continentului, în vederea alinierii practicilor sociale și juridice din statele membre; și
- Promovarea trezirii conștiinței unei identități europene fondate pe valori comune, transcendând diferențele culturale.

Începând cu noiembrie 1990, aderarea a 21 de țări din Europa Centrală și de Est a conferit Consiliului Europei o reală dimensiune paneuropeană. Principala lui sarcină este, de acum înainte, să acționeze ca punct de ancorare și gardian al drepturilor omului în democrațiile europene postcomuniste, ajutându-le să conducă eficient și să consolideze reformele politice, juridice și constituționale în paralel cu reforma economică, și să dezvolte abilități în domeniile drepturilor omului, democrației locale, educației, culturii și mediului.

Consiliul Europei își are sediul permanent la Strasbourg (Franța). Are 2 organe constitutive: Comitetul de Miniștri, compus din miniștrii de externe ai statelor membre și Adunarea Parlamentară, constituită din delegațiile parlamentelor naționale.

630 de persoane, bărbați și femei, care constituie APCE, provin din parlamentele statelor membre ale organizației și se reunesc de 4 ori pe an pentru dezbaterea problemelor de actualitate, cerând guvernelor europene să se acționeze și să țină cont de actele emise. Ei vorbesc în numele a 800 de milioane de europeni pe care îi reprezintă, pe subiecțele pe care le-au ales, iar guvernele europene – reprezentate în Consiliul Europei de Comitetul de Miniștri – sunt obligate să le răspundă. Acești parlamentari sunt conștiință democratică a Marii Europe.

CUVÂNTUL PREȘEDINTELUI ADUNĂRII PARLAMENTARE

Violența domestică împotriva femeilor aduce o atingere gravă demnității acestora. Ele sunt împiedicate să își exercite drepturile fundamentale garantate prin Convenția Europeană a Drepturilor Omului și prin tratatele internaționale elaborate de Consiliul Europei și de Națiunile

Unite. Această atingere adusă demnității umane este trecută sub tăcere și adesea în indiferență generală, chiar în sănul familiilor noastre.

Fie că suntem aleși la nivel național, regional sau local, ori simpli cetăteni, pe toți ne preocupa această problemă. Ține de responsabilitatea noastră individuală și colectivă să spargem tăcerea și să acționăm în numele valorilor apărate de Consiliul Europei, organizație cu scop de apărare și de promovare a drepturilor omului prin excelență.

Violența domestică împotriva femeilor rezultă din raporturile inegale de forță între femei și bărbați, care generează o gravă discriminare față de femei și fete, atât în societate, cât și în familie. Acest fenomen - în recrudescență - atinge toate statele membre ale Consiliului Europei. Cifrele de care dispunem – care nu cuprind decât cazurile dovedite de violență domestică - sunt îngrijorătoare. Se confirmă faptul că violența domestică împotriva femeilor, fie că este de natură fizică, sexuală, psihologică sau economică, nu cunoaște nici frontiere geografice, nici limite de vârstă, nici de origine etnică și afectează toate tipurile de relații familiale și toate tipurile de mediu social.

Parlamentarii pot juca un rol important pentru adoptarea de texte de legi care să califice violența domestică drept atingere gravă și inacceptabilă a demnității umane, care să reprime și să sanctioneze violența domestică, să protejeze persoanele vulnerabile chiar și în sfera vieților private, consolidând drepturile victimelor și favorizând politicile de prevenire și sensibilizare a marelui public, pentru a face să se schimbe în sfârșit mentalitățile.

Pentru toate aceste rațiuni, Adunarea parlamentară a Consiliului Europei a decis să dezvolte, în cooperare cu parlamentele naționale ale statelor membre, ale statelor cu statut de observator, cu parlamentele regionale și internaționale(Parlamentul european, Consiliul Nordic și Uniunea Interparlamentară) o acțiune intitulată PARLAMENTELE UNITE PENTRU COMBATEREA VIOLENȚEI DOMESTICE ÎMPOTRIVA FEMEILOR. Această acțiune constituie contribuția parlamentelor în campania Consiliului Europei pentru combaterea violenței asupra femeilor (2006-2008) care a fost decisă la al 3-lea Sommet al șefilor de stat și de guvern, de la Varșovia, în luna mai 2005.

Prezentul manual se dorește a fi un ghid util care se adresează parlamentarilor. El vizează propunerea de direcții de lucru pentru aleșii care doresc să participe la desfășurarea campaniei și la lupta concretă împotriva flagelului violenței domestice față de femei. El se compune dintr-o abordare a acestei probleme, dintr-o serie de întrebări și răspunsuri, din câteva exemple de bune practici parlamentare și dintr-o bibliografie a lucrărilor Consiliului Europei pe această temă.

Să rupem tăcerea în parlamentele noastre și să acționăm împotriva violenței domestice asupra femeilor!

René van der Linden

Președintele Adunării parlamentare a Consiliului Europei

PREZENTARE GENERALĂ

✓ Definiția violenței împotriva femeilor¹

Termenul de „violență împotriva femeilor” desemnează orice act de violență bazat pe apartenența sexuală, care afectează sau poate afecta femeile care sunt ținta vătămărilor ori suferințelor de natură fizică, sexuală sau psihologică, inclusiv a pericolului de a se lăsa pradă unor astfel de acte, constrângerii, privării arbitrale de libertate, fie că se manifestă în viața publică, fie în cea privată.

Această definiție se aplică, în special, violenței din sânumul familiei sau al căminului, mai ales agresiunile de natură fizică sau psihică, abuzurile de natură emoțională și psihologică, violul și abuzul sexual, incestul, violul între soți, parteneri stabili, parteneri ocazionali sau coabitanți, crimele comise în numele onoarei, mutilarea organelor genitale sau sexuale feminine, ca și căsătoriile forțate.

✓ Violența domestică este un atentat la demnitatea umană.

Este recunoscut la nivel internațional faptul că folosirea violenței împotriva femeilor, inclusiv violența domestică, reprezintă un atentat la demnitatea umană. Această problemă mondială a fost tratată începând cu conferințele internaționale (Conferința Națiunilor Unite pentru drepturile omului, Viena, 1993; Declarația pentru eradicarea violenței asupra femeilor, a Adunării Generale a Națiunilor Unite din 20 decembrie 1993; cea de-a 4-a Conferință mondială a femeilor, Beijing, 1995) și a contribuit decisiv la numirea unei raportoare speciale în domeniul violenței împotriva femeilor, la identificarea cauzelor și a consecințelor acesteia, sub egida Organizației Națiunilor Unite. Referitor la acestea, raportoarea specială actuală, Dna. Yakin Erturk, a declarat cu ocazia Zilei Internaționale pentru eliminarea violenței împotriva femeii că, în ciuda deceniilor de luptă împotriva violenței asupra femeilor, rămâne „poate cea mai răspândită violare a drepturilor omului”.

Această problemă a drepturilor omului a fost abordată în aceeași măsură în moduri diferite la nivelul Consiliului Europei, pe parcursul timpului. În data de 30 aprilie 2002, Comitetul de Miniștri a adoptat Recomandarea nr. 5 pe 2002 privind protecția femeilor împotriva violenței, care stabilește cadrul pentru o abordare globală.

---

¹ Sursă: anexa la Recomandarea Rec nr. 5 pe 2002 a Comitetului de Miniștri ai statelor membre, cu privire la protecția femeilor împotriva violenței.

✓ **Amplarea fenomenului violenței domestice în Europa**

Începând cu anul 1995, statele membre au comandat, din ce în ce mai des, sondaje de mari dimensiuni, pentru a evalua amplarea violenței în familie împotriva femeilor. Cifrele obținute (adică procentajul femeilor care au fost supuse violenței din totalul populației) variază în funcție de metodologia utilizată, însă o analiză globală arată că, în orice țară, de la o cincime până la un sfert din femei sunt supuse violențelor fizice cel puțin odată în timpul vieții lor de adult și mai mult de o zecime din femei au trăit experiențe sexuale prin utilizarea forței. Majoritatea actelor de violență sunt comise de bărbați care fac parte din anturajul intim al femeilor, cel mai des fiind chiar parteneri sau foști parteneri. Un număr semnificativ de femei este supuse abuzurilor în familie, definite ca un ansamblu de violențe fizice, psihice și sexuale repetitive, riscând să cauzeze și cauzând un sentiment de teamă sau de disperare și, foarte adesea, tulburări de sănătate. Conform studiilor ce se efectuează în mai multe țări, între 12% și 15% dintre femei au fost supuse abuzurilor în familie după ce au împlinit 16 ani. Cazurile de violență fizică și sexuală comise de un fost partener după o despărțire sunt vizibil mai frecvente, ceea ce demonstrează că nu se garantează protecția femeilor, chiar dacă acestea pun capăt unei relații abuzive². Trebuie notat faptul că, din nefericire, aceste cifre nu reflectă întreaga realitate care privește violența domestică asupra femeilor și nu reprezintă decât partea vizibilă a aisberg-ului.

✓ **Statele au obligația de a lupta împotriva violenței asupra femeilor.**

Toate statele membre ale Consiliului Europei au ratificat Convenția Națiunilor Unite pentru eliminarea oricărei forme de discriminare față de femei. În contextul generat care a urmat punerii în aplicare a acestei convenții, Comitetul pentru eliminarea discriminărilor cu privire la femei, în Recomandarea sa generală nr. 12 din 6 martie 1989 privind violența în familie, a amintit că dispozițiile convenției obligă statele părți să ia măsuri pentru protejarea femeilor de toate formele de violență care se pot manifesta în familie.

De asemenea, în Recomandarea generală nr. 19 din 29 ianuarie 1992, comitetul amintește faptul că, „în virtutea normelor de drept internațional în general, și a tratatelor privind drepturile omului, statele pot fi în egală măsură responsabile de actele din sfera privată dacă nu depun toate eforturile pentru prevenirea încălcării drepturilor sau pentru cercetarea, pedepsirea și eliminarea actelor de violență”. Astfel, comitetul recomandă „ca statele membre să ia măsurile necesare și eficiente pentru eliminarea oricărei forme de violență generată de sex, fie că este vorba de un act comis în spațiul public ori cel privat”.

² Sursă: CDEG nr.3 pe 2006, Studiu al bilanțului măsurilor și acțiunilor întreprinse pentru combaterea violenței împotriva femeilor în statele membre ale Consiliului Europei, Dr. Carol Hagemann-White, universitatea din Osnabruck, Germania, Direcția generală a drepturilor omului, Strasbourg, 2006, p. 7-8

Curtea europeană a drepturilor omului amintește în mod constant statelor membre ale Consiliului Europei faptul că, în virtutea dispozițiilor Convenției europene pentru drepturile omului, acestora le revine obligația de a adopta legi și de a le aplica efectiv, pentru a respecta drepturile prevăzute de Convenție, inclusiv adoptând „măsuri care vizează respectarea vieții private până la relațiile particulare dintre indivizi”³.

În fine, participanții la cea de-a treia Conferință europeană pentru egalitatea între femei și bărbați (Roma, 21-22 octombrie 1993), organizată de Consiliul Europei, au adoptat o declarație, în care au subliniat faptul că „responsabilitatea statelor este asumată când este vorba de acte de violență săvârșite de actori publici și trebuie invocată, dacă este vorba de acte de violență personale, în cazul în care statul nu ia măsuri rapide pentru prevenirea încălcării drepturilor, anchetarea actelor în cauză și sancționarea acestora, furnizarea de ajutor victimelor”.

✓ **Violența domestică asupra femeilor are un cost mare pentru societate**

Violența bazată pe apartenența sexuală afectează nu numai fiecare victimă în parte, ci și întreaga societate. Costul ridicat de violența bazată pe apartenența sexuală nu mai este o problemă privată, ci una socială, publică și implică rezolvarea de urgență a acesteia, deoarece acest cost apasă pe umerii întregii societăți, ai guvernului, ai indivizilor, ai organizațiilor și ai întreprinderilor.

În unele state membre ale Consiliului Europei au fost făcute niște calcule estimative. Majoritatea acestor studii sunt centrate în principal pe violența domestică asupra femeilor, definită ca violență fizică, psihologică și sexuală exercitată de bărbați împotriva femeilor. Costul violenței se face resimțit într-o serie de domenii: serviciile de sănătate, cele sociale, rezultate economice, poliție, justiție penală și civilă, locuințe. Este dificil de formulat concluzii generale plecând de la aceste studii, date fiind cele trei mari diferențe de metodologie și zona de aplicare. Dacă reținem indicatorul costului anual pe cap de locuitor și dacă luăm în considerare, provizoriu, valoarea medie de 40 de euro ca și cea mai probabilă estimare de care dispunem la acest moment, încărcătura financiară pe care o presupune violența asupra femeilor în familie într-o țară de 10 milioane de locuitori, în condițiile intervenirii în activitățile polițienești, de servicii de îngrijire și de sănătate, va ajunge la valoarea de 400 de milioane de euro pe an⁴.

³ Sursă: CEDH, *Affaire X et Y c. Tările de Jos*, nr. 8978/98

⁴ Sursă: CDEG nr. 3 pe 2006, *op.cit.*, p. 10-11

LINII DIRECTOARE

Parlamentarii pot acționa și se pot angaja în lupta împotriva violenței domestice îndreptate asupra femeilor. Ei pot juca în mod real un rol esențial, asigurând susținerea campaniilor de prevenire, asistența pentru victime și / sau supraviețitorilor atacurilor, sensibilizarea publicului larg în ceea ce privește demnitatea umană și, totodată, adoptând legi restrictive care să condamne actele de violență domestică. Voința politică este o condiție premergătoare pentru interzicerea violenței domestice și conduce la evoluția mentalităților.

Se poate interveni la mai multe niveluri:

Luarea unei poziții ferme și explicite împotriva violenței domestice asupra femeilor

- ❖ Aducerea problemei luptei împotriva violenței domestice asupra femeilor pe ordinea de zi a lucrărilor parlamentare;
- ❖ Organizarea, în acest scop, a unor dezbateri publice și parlamentare în care să se denunțe violența domestică, și a unor discuții parlamentare menite să examineze și să evalueze eficiența legislațiilor și a altor măsuri luate care vizează violența din sânul familiei;
- ❖ Luarea de poziții politice și publice împotriva violenței domestice, cum ar fi adoptarea unei declarații solemnă care să afirme voința parlamentelor naționale de a lupta împotriva violenței domestice, sau semnarea unei declarații scrise de către parlamentarii care se angajează să lupte împotriva acestui fenomen.

Promovarea unui proces legislativ și a unei acțiuni normative

Ce poate face parlamentul și parlamentarii?

Ratificarea unor instrumente internaționale

Parlamentele pot cere guvernului să le informeze constant despre tot ceea ce este necesar pentru a ratifica și a pune în aplicare instrumentele internaționale implicate în această problematică. Dacă un anumit instrument are nevoie de aprobarea parlamentară înainte de a fi ratificat, parlamentul poate recomanda imediat guvernului să reunească parlamentul la finele ratificării. Astfel, acesta poate grăbi ratificarea și poate asigura o intrare rapidă în vigoare a instrumentelor.

Armonizarea legislației naționale cu dreptul internațional

Parlamentarii pot veghea ca toate textele emise de către guvern și supune spre dezbatere parlamentului să fie compatibile cu normele internaționale. Pe lângă acest aspect, parlamentarii vor fi stimulați să se folosească de prerogativele lor constituționale de inițiativă legislativă, supunând spre examinare și adoptare de către Parlament a proiectelor de lege. În acest context, parlamentarii pot:

- Să adopte măsuri legislative și bugetare adecvate și planuri naționale pentru a pune capăt violenței domestice asupra femeilor, care să prevadă:

- Penalizarea și pedepsirea violului între soți în aceeași măsură în care sunt pedepsite violurile între necăsătoriți, ca și eliminarea coabitării violente (în cazul în care nu există deja astfel de măsuri);
  - Înființarea de centre care să adăpostească victimele violenței domestice și copiii acestora;
  - Formarea și perfecționarea personalului implicat (din sănătate, poliție, justiție, asistență socială, educație, etc.);
  - Crearea de centre de terapie destinate autorilor actelor de violență domestică;
  - Strângerea de date statistice în funcție de sex, de tipul violenței și de relația dintre autorul actului de violență și victimă acestuia;
- Să propună implementarea de măsuri eficiente de prevenire și de luptă împotriva violenței asupra femeilor, prin intermediul legislației și al planurilor naționale de acțiune inspirate din Recomandarea Rec.(2002)5 a Consiliului de Miniștri și pot cere evaluarea constantă a acestor reglementări;
- Să creeze niște comisii multipartidiste *ad hoc* în interiorul parlamentelor, orientate pe violența domestică și însărcinate cu propunerea de inițiative și cu asigurarea urmăririi dispozițiilor adoptate.

Sprijinirea elaborării planurilor naționale de acțiune

Parlamentarii, atât în calitate de reprezentanți ai poporului cât și ca rezultat al societății civile, sunt puși să reprezinte și să susțină interesele celor care i-au mandat. Ei întrețin contacte strânse cu electorii lor și sunt, astfel, foarte conștienți de problemele cu care se confruntă aceștia din urmă. Tot ei pot juca un rol important participând la elaborarea de planuri naționale de acțiune care să onoreze obligațiile legale ale țării în domeniul dreptului național și internațional. În acest mod, planurile astfel concepute, au șanse mai mari să reflecte nevoile și preocupările reale ale populației. Ele pot:

- Să chemă toate ONG-urile de la nivel național și local care luptă împotriva violenței domestice și să le asigure acestora participarea la dezbatările parlamentare ce vizează elaborarea de legi și de măsuri care să reglementeze această problemă;
- Să organizeze seminarii pe tematica violenței domestice cu personalul corpului medical, cu personalul din educație, cu polițiștii, cu grupurile socio-profesionale care lucrează în special cu femeile, cu reprezentanții sindicatelor și ai organizațiilor non-guvernamentale;
- Să acorde o atenție deosebită grupurilor de femei care sunt cel mai expuse riscurilor și consecințelor violenței în familie, cu precădere femeile imigrante, femeile rome, femeile ce fac parte din alte grupuri etnice minoritare, femeile însărcinate, femeile handicapate sau vulnerabile,

femeile aflate în situații precare sau femeile care se confruntă cu problema alcoolismului și a consumului de droguri.

Ajutor pentru îndeplinirea angajamentelor de a prezenta raporturi

Un număr de instrumente internaționale cer autorităților naționale ca acestea să le prezinte, periodic, niște rapoarte asupra acțiunii în care sunt implicate, pentru a se achita de obligațiile contractate. În calitate de reprezentanți ai poporului, parlamentarii pot controla lucrările executivului încă din momentul elaborării acestor rapoarte.

Exercitarea controlului parlamentar

Parlamentul își exercită funcția sa de control în mai multe moduri: prin examinarea raporturilor periodice ale executivului asupra activităților acestuia; prin formularea de întrebări și realizarea de interpelări îndreptate către membrii executivului; înființarea unor comisii speciale și organizarea de vizite în teritoriu, pentru a investiga acțiunile executivului și pentru a propune măsuri de corecție, etc.

Ce pot face parlamentul și parlamentarii?

- Pot face presiuni asupra guvernelor, pentru ca acestea să respecte obligațiile statului referitoare la dreptul internațional;
- Pot obliga guvernul să răspundă la întrebări referitoare la măsurile luate în vederea aplicării legilor și la resursele alocate pentru lupta împotriva violenței domestice;
- Pot face campanie pentru alegerea unui comisar parlamentar/ombudsman în domeniul violenței împotriva femeilor;
- Pot promova dezbaterea în parlament a dosarelor care privesc acțiunea Adunării Parlamentare în materie de violență domestică;
- Se pot asigura dacă au fost folosite toate mijloacele pentru a aduce la cunoștința publicului larg măsurile legislative adoptate și mecanismele existente pentru a veni în sprijinul victimelor violenței domestice;
- Pot participa la audierea/evaluarea acțiunii executivului în domeniile violenței domestice și pot promova, astfel, reformele care se impun;
- Pot aduce lupta împotriva violenței domestice asupra femeilor pe ordinea de zi a vizitelor de studiu propuse membrilor parlamentelor, în vederea schimbului de experiență și de bune practici și/sau pot furniza asistență tehnică celor parlamente care doresc ameliorarea cadrului lor juridic al luptei împotriva violenței domestice.

Mobilizarea resurselor financiare necesare la nivelul parlamentelor

În majoritatea țărilor, bugetul național trebuie aprobat de către parlament, care, astfel, are ultimul cuvânt de spus la capitolul alocarea banilor publici.

Ce pot face parlamentul și parlamentarii?

- Pot veghea la alocarea unor sume substanțiale acelor sectoare care manifestă un interes față de lupta împotriva violenței domestice, parlamentele fiind, în cele mai multe cazuri, abilitate să propună amendamente la proiectul bugetului național, în limitele prevederilor generale; parlamentarii pot astfel să se asigure că sumele necesare sunt alocate în special acestui domeniu;
- Pot pune în practică un fond pentru indemnizarea victimelor, alimentat de amenzile plătite de autorii actelor de violență domestică;
- Pot încuraja executivul să concentreze contribuțiile voluntarilor la acțiunile de cooperare internațională pentru lupta împotriva violenței domestice asupra femeilor; aceste contribuții trebuie prevăzute în forme legale în bugetul național;
- Pot încuraja executivul să finanțeze proiecte naționale și europene specifice la nivelurile interguvernamental, parlamentar, local și regional.

Punerea exercițiului parlamentar în slujba luptei împotriva violenței domestice asupra femeilor, la toate nivelurile de intervenție și de reprezentare

Parlamentarii sunt, înainte de orice, reprezentanți aleși ai poporului și arondați unei circumscripții locale. Ei veghează la respectarea intereselor concetășenilor lor, inclusiv în materie de apărare a drepturilor ființei umane. Calitatea lor de parlamentar și de membru într-un partid politic le permite să inițieze schimbări, grație influenței de care dispun. Alte funcții pe care parlamentarii sunt adesea chemați să le exercite la nivel local și rețelele pe care le construiesc în regiunea lor cu agenții economici, actorii sociali, culturali, apropie decidenții de concetășenii lor și de problemele - fie ele și private - cu care se pot confrunta aceștia zi de zi.

Ce pot face parlamentul și parlamentarii?

- Pot propune acțiuni care vizează publicul larg – subliniind faptul că violența împotriva femeilor reprezintă o atingere a demnității umane în statele membre ale Consiliului Europei – și pot încuraja toți cetășenii să o combată;
- Pot lansa, susține și asigura finanțarea proiectelor de combatere a violenței, după ce identifică nevoile și interesele și tipul de proiect care urmează a fi întreprins; să susțină și să participe la punerea în aplicare a acestor proiecte; parlamentarii pot fi excelenți promotori ai unor astfel de inițiative;
- Pot încuraja implicarea parlamentarilor în acțiunile ONG-urilor și ale colectivităților locale și regionale orientate pe lupta împotriva violenței domestice;
- Pot promova dialogul cu colectivitățile locale, încurajându-le să lupte contra violenței domestice și pot convinge decidenții și finanțatorii să le susțină aceste acțiuni;

- Pot face apel la mijloacele de comunicare în masă pentru a le conștientiza asupra faptului că difuzarea de imagini stereotipe ale femeii constituie un factor care poate duce la banalizarea problematicii violenței domestice;
- Pot veghea la includerea, în platforma partidului din care fac parte și în alte documente directoare, a problemelor legate de violența domestică și la promovarea drepturilor omului.

ÎNTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI

Anturajul dumneavoastră nu este convins de acțiunea pe care doriți să o conduceți pentru a lupta împotriva violenței domestice asupra femeilor? Iată câteva obiecții ridicate frecvent, și câteva argumente cu care le puteți elimina.

- „**Măsurile care se prefigurează pentru a lupta împotriva violenței domestice costă prea mult**”

Într-adevăr, oferirea unei protecții victimelor violenței domestice și furnizarea de servicii sociale adecvate costă mult. Administrarea consecințelor financiare ale actelor de violență domestică produce totuși niște costuri încă ridicate pentru societate: cheltuieli de judecată, cu îngrijirea medicală, absenteismul la locul de muncă, adăposturile de urgență, asistența juridică și psihologică a victimelor, etc.

Finanțarea măsurilor de prevenire a violenței domestice va permite diminuarea consecințelor financiare ale actelor de violență domestică și continuarea luptei pentru mai multă egalitate între bărbați și femei.

- „**Acest fenomen se manifestă în toate statele din Europa? Nu se limitează la a afecta anumite clase sociale sau minorități etnice?**”

Violența domestică împotriva femeilor este un fenomen care cuprinde ansamblul statelor membre ale Consiliului Europei și care reușește să afecteze grav demnitatea umană. Violența domestică nu cunoaște nici frontiere geografice, nici limită de vârstă, ori origine etnică, și afectează toate tipurile de relații familiale și toate mediile sociale.

Mai mult, Adunarea respinge orice formă de raportare la cultură sau religie care ar putea permite statelor membre să se sustragă obligației lor de a elibera toate formele de violență împotriva femeilor⁵. Statisticile nu par să indice faptul că violența domestică este mai răspândită în comunitățile de imigranți. Totuși, femeile imigrante victime ale violenței domestice se confruntă cu dificultăți suplimentare legate de barierele lingvistice, de presiunile familiale și, uneori, legate de absența statutului juridic, independent de cel al soțului căruia au venit să i se alăture. Așadar, trebuie luate măsuri specifice, asigurarea accesului egal și efectiv al femeilor imigrante victime ale violenței domestice la justiție și la protecție juridică.

- „**De ce nu se vorbește niciodată despre violența la care sunt supuși bărbații, inclusiv cea din interiorul căminului?**”

⁵ Documentul 10934 (19 mai 2006): „Parlamentele unite pentru combaterea violenței domestice împotriva femeilor”, Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei”, Dna. Cliveti

Consiliul Europei nu neagă faptul că bărbații pot fi supuși în aceeași măsură la acte de violență psihologică sau fizică în interiorul cuplului sau al familiei din care fac parte (a se vedea expunerea de motive din Recomandarea nr. 5 pe 2006 a Comitetului de Miniștri către statele membre privind protecția femeilor împotriva violenței). Totuși, studiile efectuate în anumite state privind cazurile în care bărbații sunt victime ale violenței exercitate de către femei indică faptul că acest fenomen rămâne minoritar pentru moment, din punctul de vedere al statisticilor.

În plus, lupta împotriva violenței domestice asupra femeilor și a fetelor este legitimată prin caracteristicile particulare ale actelor de violență săvârșite împotriva femeilor, care le diferențiază de alte tipuri de violență. Aceste caracteristici denotă expresia unui raport de dominarea unui sex din partea celuilalt și sunt adesea tolerate într-o măsură mai mare de societate; violențele este îndreptată împotriva fetișelor sunt, de cele mai multe ori, manifestări ale tradițiilor culturale sau religioase, care reiau aceleași linii generale⁶.

Astfel, în Declarația pentru eliminarea violenței asupra femeilor, a Adunării generale a Națiunilor Unite, din 20 decembrie 1993, este clar stabilit faptul că „violența împotriva femeilor reflectă raporturile inegale de forță dintre femei și bărbați, de-a lungul istoriei, ce au condus la dominarea și discriminarea din partea bărbaților și la frânarea emancipării femeilor, și care se numără printre principalele mecanisme sociale cărora li se datorează subordonarea femeilor de către bărbați”. Mai mult, conform spuselor lui Zakin Erturk, raportoarea specială în ceea ce privește violența împotriva femeilor, într-un raport remis Comitetului Economic și Social al Națiunilor Unite, „acest fenomen universal își are rădăcinile în sistemul patriarhal, în centrul căruia sălășluiește interesul unui grup social de a întreține și de a controla direcțiile de perpetuare a speciei acceptate la nivel societal. În acest context, în calitate de mecanism social instituționalizat, puterea masculină și-a făcut un obicei din controlarea calității de a procrea și sexualității femeilor. Acest principiu fundamental al ordinii patriarhale bazat pe sex reprezintă un punct comun al culturilor, unde violența sau amenințarea cu acte de violență au fost utilizate ca mijloc legitim de impunere și menținere a acestui sistem de dominare”.

Acestea sunt, între altele, motivele pentru care Consiliul Europei a decis să-și stabilească, drept țintă a campaniei sale, violența împotriva femeilor.

Sursă: Comitetul Economic și Social al Națiunilor Unite, doc. Nr. 66 E/CN.4/2004, 26 decembrie 2003.

➤ **„Violența domestică nu este o temă „comercială” care să intereseze presa ori alegătorii mei”**

---

⁶ Recomandarea nr. 5 pe 2002 a Comitetului de Miniștri către statele membre privind protecția femeilor împotriva violenței, adoptată pe 30 aprilie 2002, expunerea de motive, paragraful 24

Condamnarea violenței domestice împotriva femeilor presupune acționarea în scopul promovării drepturilor omului și a demnității fiecărui. Violența domestică este un fenomen care afectează realitatea cotidiană a electoratului. Parlamentarii au posibilitatea să rupă tacerea și să facă din această problemă o temă de lucru pe durata mandatului lor – și să schimbe traiul de zi cu zi al alegătorilor lor.

Condamnarea violenței domestice împotriva femeilor presupune lupta pentru o reală egalitate între femei și bărbați. Înseamnă lupta împotriva unei culturi patriarhale care menține bărbații și femeile în relații de putere și de control social.

Succesul luptei împotriva violenței domestice reprezintă o Miză pentru societate, care va aduce beneficii atât femeilor cât și bărbaților, și societății în ansamblul ei.

Mijloacele de comunicare în masă se constituie în locul unde își găsesc ecou dramele zilnice trăite în interiorul căminelor, ceea ce atestă incapacitatea decidenților publici de a-și proteja cetățenii. Lupta contra violenței domestice implică demonstrarea acestor media, de către cei aleși, a capacitatii lor de a nu se resemna să accepte o situație intolerabilă într-un stat de drept.

➤ „Totuși, nu este posibilă îndepărarea de propria locuință a celui care a comis actul de violență domestică: este o atingere a dreptului la proprietate!”

Articolul 1 al Protocolului adițional la Convenția Europeană a Drepturilor Omului prevede că „nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa cu excepția cazurilor de necesitate publică și în condițiile legii ca și ale principiilor generale ale dreptului internațional”

În situația cazurilor de violență domestică, forțele de poliție ar trebui să acționeze în aşa fel încât, cu atât mai mult dacă o persoană se află în pericol, autorul actului de violență să fie obligat să-și părăsească imediat domiciliul, chiar dacă este proprietarul locuinței și fără să se țină cont de eventualele obiecții ale altor persoane care locuiesc alături de el.

Dispozițiile Recomandării nr. 5 pe 2002 prevăd interdicția, pentru autorul actului de violență, de a se apropiua de reședința victimei și/sau de alte locuri (în timp ce, în legislațiile de tip clasic, victima era cea care-și părăsea domiciliul). Acest tip de dispoziție, bazată pe dorința de a proteja victimă și de a o feri de traumatismele generate de părăsirea propriei locuințe, este în vigoare în unele state membre ale Consiliului Europei. Cu titlu de exemplu, în legislația austriacă, evacuarea efectuată de către forțele de ordine constituie o măsură de ordin administrativ, care trebuie, în continuare, confirmată printr-o hotărâre judecătoarească.

BUNE PRACTICI: ACTIUNI PARLAMENTARE SPECIFICE - CÂTEVA EXEMPLE

Violența domestică, problemă gravă

Franța: *Legea nr. 2006-399 din 4 aprilie 2006, care întărește prevenirea și combaterea actelor de violență din interiorul cuplului și cele săvârșite împotriva minorilor.*

Legea prevede o pedeapsă mai gravă în cazurile de delict comise de către fostul partener, cel actual, sau de către oricare alt partener.

Spania: *Legea organică nr. 1/2004 cu privire la măsurile de protecție integrală împotriva violenței de gen.*

Violența manifestată în interiorul cuplului reprezintă o circumstanță agravantă, care necesită sancțiuni mult mai serioase. De exemplu, articolul 147 din Codul Penal, privitor la agresiune și rănire, prevede în lege, o condamnare la închisoare între 6 luni și 3 ani, însă, în cazul în care violența se manifestă în interiorul cuplului, sancțiunea poate urca de la 2 la 5 ani de închisoare.

Cipru: *Legea pentru violența „în sânul familiei”.*

Legea cipriotă prevede în mod clar că, dacă violența are loc în sânul familiei, aceasta reprezintă o circumstanță agravantă și cere o pedeapsă mai serioasă decât pentru celealte forme de violență condamnate prin Codul Penal.

Adăposturi și locuințe rezervate victimelor violenței domestice.

Legislație cu privire la locuire/contracte de arendare

Marea Britanie: *Legea locuințelor - 1996, Legea pentru cei fără domiciliu stabil – 2002, Legea pentru cei fără domiciliu stabil (care au nevoie prioritară de locuință) (Anglia), Ordonanța 2002 completată de Codul de conduită.*

Conform articolului 6 din legea pentru persoanele fără domiciliu stabil, categoria de persoane care au nevoie urgentă de locuință cuprinde: „orice persoană devenită vulnerabilă în urma abandonării propriului domiciliu din motive de acte de violență sau din cauza amenințărilor iminente cu violență din partea unei alte persoane”.

Codul de conduită arată faptul că, pentru a aplica legea și pentru a determina dacă o persoană se află în pericol, „autoritățile locale nu trebuie să încerce să strângă dovezi ale actelor de

violență, sau să încerce să ia legătura cu autorul faptelor. Efectele violenței domestice pot fi cumulative, incidentele repetându-se în timp, putând face victima să își piardă încrederea în sine și, astfel, contribuind la transformarea acesteia într-o ființă vulnerabilă”.

Canada: Amendament la articolul 174 din Codul Civil al Quebec-ului

În cazurile de violență domestică sau de agresiune sexuală, care amenință siguranța victimei sau a copiilor acesteia, articolul 174, alineatul 1 din Codul Civil al Quebec-ului poate fi aplicat în vederea anulării prevederilor din contractul de arendă. Anularea arendei va deveni efectivă după expirarea preavizului de 3 ani trimis proprietarului. Preavizul trebuie însoțit de o adeverință care să confirme existența unui pericol și care trebuie semnată de un funcționar sau un reprezentant numit de Ministerul de Justiție. Înainte de a o semna, funcționarul trebuie să ia act de declarația pe proprie răspundere din partea victimei, care expune riscul la care este sau a fost supusă. Toate acestea vor fi însoțite de diferite documente doveditoare aduse din partea persoanelor care au cunoștință despre situația persoanei în cauză.

Franța: Circulara Ministerului pentru Locuințe și a Ministerului pentru Drepturile Femeii

Privitoare la asigurarea de locuințe pentru femeile victime ale violenței, această circulară expediată directorilor de servicii, le solicită acestora să acorde prioritate nevoilor speciale ale femeilor aflate în situație de profundă deznaștere, inclusiv femeilor - cap de familie (familii monoparentale) și femeilor victime ale violenței domestice care au copii, cu atât mai mult cu cât acești directori pregătesc viitorul plan de acțiune pentru serviciile lor dedicate persoanelor dezavantajate.

Punerea la dispoziție de adăposturi pentru femei și copii

Turcia: Legea pentru municipalități

Articolul 14 din legea cu privire la municipalități, Legea nr. 5272, intrată în vigoare la 24 decembrie 2004, impune marilor orașe și celor cu mai mult de 50 000 de locuitori să creeze adăposturi pentru femei și pentru copii. Direcția generală pentru statutul femeilor pregătește un model de serviciu standard, pentru a ghida autoritățile locale în sensul furnizării de servicii destinate femeilor, conform obligațiilor prevăzute de lege. Acest model a fost trimis tuturor municipalităților, ca și administrațiilor locale. Ca să mențină un anumit nivel de calitate al acestor case-refugiu, au fost stabilite niște norme și impuse apoi marilor orașe.

Eliminarea violenței din cuplu

Austria: *Legea federală pentru protecția împotriva violenței în sănul familiei, 1 mai 1997, amendată în 2003 (intrată în vigoare la 1 ianuarie 2004).*

Această lege permite poliției să expulzeze o persoană care amenință alte persoane din cămin, indiferent de relația pe care o are aceasta cu victimă sau cu drepturile sale de proprietate asupra reședinței, pentru o perioadă de 10 zile, aceasta putând fi prelungită la solicitarea victimei.

Modificarea legii în 2003 extinde această măsură de protecție la toate persoanele care locuiesc sau au locuit cu potențialul autor al actului de violență din sănul familiei ori din interiorul oricărei relații de tip familial. Poliția este singura abilităță să pună în aplicare aceste măsuri, independent de victimă. Decizia împiedică autorul violenței să se întoarcă la domiciliu sau în locurile frecventate de victimă (loc de muncă, școala copiilor, etc.), definită prin „nevoile victimei pentru o protecție efectivă”.

Chiar dacă autorul violențelor este reținut, poliția trebuie să obțină un ordin de interdicție, atât timp cât acel autor poate fi eliberat în orice moment. Dacă ordinul de interdicție este anulat, victimă va fi informată imediat.

Agenții de poliție efectuează controale în spațiul din apropierea victimei în mai puțin de 24 de ore și transmit cazul centrului de intervenție din zona implicată, care va trebui apoi să intre în legătură cu victimă, pentru a-i furniza consiliere gratuită cu privire la modul în care îi sunt respectate drepturile și pentru a o asista gratuit în timpul procedurii judiciare.

Poliția, primul interlocutor instituțional al victimelor violenței domestice

Poliția este, ca regulă generală, cel dintâi interlocutor instituțional către care se îndreaptă femeile victime ale violenței. Ori, plângerile depuse de către femeile care au fost supuse la acte de violență nu sunt întotdeauna tratate de poliție cu seriozitatea care s-ar impune. În anumite țări, în virtutea unor tradiții și mentalități specifice, unele forme de violență asupra femeilor continuă să fie considerate drept acte ce țin strict de sfera privată. Aceste atitudini conduc la o denigrare a justiției și la o descurajare a femeilor în a mai întârzi plângerile pentru a denunța violențele pe care le îndură. Conform studiilor, între 2% și 20% dintre femeile care sunt supuse la acte de violență depun plângerile sau nu depun plângerile decât după ce au fost supuse în mod repetat la astfel de agresiuni.

Femeile victime ale violenței în sănul familiei trebuie să găsească ascultare și ajutor la birourile poliției de proximitate. Trebuie ca femeile care se hotărăsc să denunțe abuzurile la care sunt supuse să fie tratate cu respect, să beneficieze de sprijin și de protecție din partea poliției și să fie informate așa cum se cuvine în legătură cu procedura care se va desfășura. Este imperios necesar să se garanteze victimei violenței domestice faptul că acțiunile ce se impun vor fi îndreptate împotriva autorilor actelor de violență asupra femeilor. Trebuie să existe o procedură de urmărire și sancționare a polițiștilor care dovedesc un comportament incompatibil cu respectarea drepturilor omului sau cu protecția victimelor. Aceste mecanisme se pot inspira din structurile existente în

Marea Britanie, ce sunt destinate primirii persoanelor victime ale violurilor, sau din funcționarea amplasamentului pentru îngrijirea victimelor violențelor, din cadrul comisariatului din Strasbourg – structură unică în Franța – și pot, la rândul lor, să creeze posturi de „referenți specialiști”, asemenea celor din comisariatele din Paris.

În Austria, în numeroase state federale, poliția are dreptul sau este obligată să comunice datele personale ale victimei unui centru special de consiliere (denumit, de cele mai multe ori, centru de intervenție) și să înștiințeze acest centru de fiecare dată când se emite un ordin de interdicție sau chiar și după fiecare intervenție a poliției în cazuri de violență domestică.

În Danemarca, problematica violenței împotriva femeilor a fost inclusă în programul de pregătire al poliției.

În Germania, numeroase școli de formare în sectorul social tratează problema într-un mod aprofundat și anumite *Lander* au cerut poliției să desfășoare un proces de formare continuă și au introdus în interiorul unităților de poliție experți astfel formați; în mod similar, guvernul a produs și a distribuit în direcția poliției și a spitalelor CD-uri de formare interactivă.

Sursă: Documentul 10934 (19 mai 2006) „Parlamentele unite pentru combaterea violenței domestice împotriva femeilor”, raportor: Dna. Cliveti (România, Grupul Socialist).

Asigurarea supraviețuirii economice a victimelor violenței domestice

Fonduri bugetare destinate victimelor violenței domestice.

Marea Britanie: Legea pentru violența domestică din 2004

- Autoritatea pentru compensarea prejudiciilor rezultate din acte criminale are dreptul de a recupera de la autorii delictelor suma de bani ce trebuie dată victimelor sub formă de compensație;
- Autorilor delictelor grave și repetate li se aplică o amendă suplimentară care alimentează un fond special dedicat victimelor.

Violența domestică și dreptul la imigratie

Austria: Regulamentul care determină numărul de permise de muncă ce nu poate fi depășit de către străini

Conform acestui regulament, numărul maxim de permise de muncă care nu trebuie depășit de către străini, poate fi, în anumite cazuri, depășit, cum ar fi cel în care intervine violență domestică. Această dispoziție a fost introdusă în 1997 (*Ziarul de drept federal II, nr. 256*) în regulamentul menționat mai sus.

Dispozițiile precedente, al căror scop era garantarea unui loc de muncă plătit pentru persoanele imigrante expuse la violență domestică, s-au dovedit prea restrictive. Prin urmare,

acestea au fost completate în anul 2003 (*Ziarul de drept federal II*, nr. 249), pentru ca, începând din acel moment, orice raport venit din partea unui reprezentant al forțelor de ordine întocmit în legătură cu o conviețuire violentă (înainte, era cerută de către un tribunal penal o condamnare fără apel) sau cu un divorț intrat sub incidența dreptului străin (anterior, era nevoie de o hotărâre de divorț emisă în lipsă din partea unui tribunal național), sau un raport, ori o confirmare a unui act de violență domestică, întocmită de persoane competente, fie ele medici, spitale, centre de intervenție, adăposturi pentru femeile bătute sau birouri de asistență pentru tineri, etc., fiind considerate ca suficiente.

Violența domestică și dreptul muncii

Spania: *Dispozițiile referitoare la agenții din funcții publice victime ale violenței bazate pe gen.* Planul Concilia semnat în decembrie 2005 de către guvernul spaniol destinat celor 500 000 de funcționari dă:

- *Dreptul de a cere transfer în altă unitate sau în altă localitate;* persoana funcționar victimă a violenței bazate pe sex care va fi obligată să-și părăsească locul de muncă, va putea cere înregistarea în altă unitate sau altă localitate.
- *Dreptul de a fi pusă în disponibilitate, chiar dacă nu a lucrat o perioadă de timp considerată minimă;* planul Concilia prevede dreptul de a intra în disponibilitate pentru a se pune în siguranță, fără a fi nevoie ca aceasta să fi lucrat anterior o anumită perioadă de timp și fără a avea neapărat un loc de muncă stabil; pe parcursul primelor două luni ale perioadei de disponibilizare, persoana în cauză va continua să-și primească salariul.

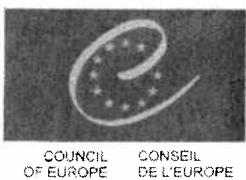
ADUNAREA PARLAMENTARĂ A CONSILIULUI EUROPEI

Recomandarea 1759 (2006)

Parlamentele reunite pentru combaterea violenței domestice asupra femeilor.

1. Adunarea parlamentară se raportează la Rezoluția sa nr. 1512 (2006) elaborată de parlamentele reunite pentru combaterea violenței domestice asupra femeilor.
2. Adunarea se felicită pentru faptul că șefii de stat și de guvern ai statelor membre ale Consiliului Europei au urmărit recomandările sale și au inclus în Planul de acțiune al Sommet-ului de la Varșovia (16 și 17 mai 2005) organizarea unei campanii paneuropene pentru combaterea violenței în ce privește femeile, incluzând violența domestică. Ea salută eforturile depuse de către membrii echipei de lucru desemnați de Secretarul General al Consiliului Europei, a căror cercetare a făcut posibilă pregătirea unui proiect de cadru director al campaniei Consiliului Europei, ce va fi supus examinării Comitetului de Miniștri.
3. Adunarea hotărăște să dezvolte inițiativa parlamentară și să lanseze o acțiune intitulată „Parlamentele unite pentru combaterea violenței domestice asupra femeilor”, în vederea vegheriei la punerea în practică a campaniei Consiliului Europei la nivelul parlamentelor naționale ale statelor membre.
4. Adunarea invită Comitetul de Miniștri să facă din lupta împotriva violenței domestice un subiect prioritar al acțiunii sale în 2006-2008 și să se asigure că Adunarea parlamentară va continua să fie reprezentată în interiorul organismelor de coordonare a campaniei Consiliului Europei.
5. Adunarea încurajează Comisia Europeană să susțină acțiunile propuse în cadrul campaniei Consiliului Europei pentru combaterea violenței împotriva femeilor, inclusiv violența domestică, cu precădere în cadrul programului Daphne.
6. Adunarea încurajează Comitetul de Miniștri să invite comitetele sale directoare la includerea, în lucrările acestora, a obiectivelor campaniei, în special a tot ceea ce este legat de problematica protecției drepturilor femeilor imigrante și a prelucrării de către poliție a plângerilor depuse de femei în cadrul programului său „Poliția și drepturile omului”.

7. Adunarea invită Comitetul de Miniștri:
  - 7.1. să aloce resursele bugetare necesare reușitei acestei campanii, mai ales prin finanțarea unor proiecte naționale și europene specifice la nivelurile interguvernamental, parlamentar, local și regional;
  - 7.2. să stimuleze statele membre:
    - 7.2.1. să participe la realizarea de activități folosind contribuții voluntare pentru finanțarea activităților propuse în cadrul campaniei Consiliului European;
    - 7.2.2. să sprijine organizațiile non-guvernamentale în acțiunile lor de sensibilizare a publicului și a protecției victimelor;
8. Adunarea invită Comitetul de Miniștri la întărirea cooperării sale cu Uniunea Europeană pentru dezvoltarea unei metodologii comune de strângere de date statistice legate de violența manifestată în sănul familiei.

BIROUL DE INFORMARE AL
CONSILIULUI EUROPEI LA BUCUREŞTI

MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ŞI EGALITĂȚII DE ȘANS
AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU PROTECȚIA FAMILIEI

COMUNICAT DE PRESĂ

Lansarea Campaniei Naționale de Combatere a Violenței în Familie față de Femeie:
„Oriți violența domestică împotriva femeilor”

Campania Națională de Combatere a Violenței în Familie față de Femeie din cadrul campaniei Consiliului Europei sub genericul „**Oriți violența domestică împotriva femeilor**” se va desfășura în perioada **28 noiembrie -10 decembrie 2007**.

Campania de combatere a violenței în familie împotriva femeilor este o inițiativă a Consiliului Europei în vederea conștientizării fenomenului de violență în familie ca violare a drepturilor omului.

Organizatorii campaniei din România sunt **Biroul de Informare al Consiliului Europei la București** și **Agenția Națională pentru Protecția Familiei** din cadrul Ministerului Muncii, Familiei și Egalității de Șanse.

Conferința de presă de lansare a Campaniei Naționale se bucură de participarea:

-Doamnei **Cornelia CAZACU** - senator, parlamentar de referință, desemnat de Parlamentul României în Campania Parlamentară a Consiliului Europei, președinta Comisiei pentru Egalitatea de Șanse, Senat;

-Doamnei **Minodora CLIVETI** -deputat, președinta Comisiei pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Barbați, Camera Deputaților;

-Doamnei **Mariana NIȚELEA** - director BICE;

-Doamnei **Theodora BERTZI**, Secretar de Stat pentru Afaceri Sociale și Egalitate de Șanse la Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse;

-Doamnei **Mihaela MOSTAVI** - Președinte al Agenției Naționale pentru Protecția Familiei din cadrul MMFES.

Cum a fost inițiată campania?

Îngrijorați de formele grave ale violenței în familie împotriva femeii, șefii de state și de guverne au decis la **Cel de-al treilea Summit al Consiliului Europei**, Varșovia - 2005, lansarea unei Campanii paneuropene (2006-2008), menită să mobilizeze guvernele, parlamentele și publicul larg, pentru a incrimina violența în familie și a lua atitudine în sensul promovării democrației și drepturilor omului în întreaga Europă, valori apărate de Consiliul Europei ca organizație politică care s-a înființat pe scena continentului în anul 1949.

Comiterea actelor de violență nu cunoaște granițe geografice sau limite de vîrstă, ea poate fi întâlnită la diferite culturi și clase sociale.

Date statistice:

Pe plan mondial violența în familie este o problemă politică și publică cu care se confruntă și țările din Europa, unde 1/5 dintre femei au fost cel puțin o dată în viață subiectul violenței fizice. Consecințele violenței în familie asupra sănătații victimelor, dar și asupra demnității umane aduc prejudicii grave generațiilor viitoare.

Dacă la nivelul țărilor europene, femeile de peste 16 ani sunt confruntate cu violența domestică în proporție de 12%-15%, în România statisticile înregistrate la nivelul Agenției Naționale pentru Protecția Familiei se prezintă astfel: în anul **2004 au fost înregistrate 8104** de cazuri de violență în familie, din care **84** au fost **urmărite de decese**, în anul **2005 au fost înregistrate 9537** urmărite de **169 de decese**, în anul **2006 au fost înregistrate 9372** de cazuri de violență, urmărite de **151 de decese**, iar în anul **2007, pînă la sfîrșitul trimestrului trei**, au fost comise **6717 acte de violență în familie**, care au avut drept consecință **103 de decese**. **56% dintre victime provin din mediul urban și 44% din mediul rural. 25% sunt de gen masculin și 75% de sex feminin.**

Pornind de la această realitate, în țară există **49 de adăposturi** destinate victimelor violenței în familie, cu o **capacitate de 400 de locuri, 37 de centre de consiliere și 4 centre** destinate agresorilor.

Orice act de violență în familie poate fi semnalat la numerele de telefon **021/983 și 112**.

Campania europeană lansează o serie de **mesaje** precum: 1. Violența în familie reprezintă o încălcare a drepturilor omului; 2. Combaterea la nivel național a violenței în familie se poate realiza prin participarea instituțiilor publice la acțiuni comune; 3. Violența în familie se poate combate prin implicarea tuturor.

Acțiuni pe perioada Campaniei:

Acțiunile care se vor derula în România pe perioada Campaniei au ca scop: sensibilizarea marelui public și determinarea acestuia de a se implica în acțiuni de combatere a violenței în familie, precum și dinamizarea instituțiilor pentru atitudine responsabilă față de violența în familie.

Atât la nivel central cât și local vor avea loc acțiuni pentru:

1. Transmiterea mesajelor Campaniei de către reprezentanții Agenției Naționale pentru Protecția Familiei și de către partenerii județeni prin participarea la expoziții, emisiuni, dezbateri, mese rotunde și talkshow-uri la posturile de televiziune și de radio precum și prin interviuri în presa scrisă. În toate județele au fost **distribuite materialele campaniei: bannere, afișe, flyere, pliante, benzi adezive inscripționate**, puse la dispoziție de ANPF și BICE.

- **Prafericitorul Părinte Daniel, Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române**, va transmite către bisericile din țară mesajul pentru pace și înțelegere între membrii familiei. Campania Națională va fi mediatizată și de Biroul de presă al Bisericii Ortodoxe Române „Basilica,, , ziarul „Lumina,, , precum și prin postul de radio și televiziune „Trinitas,,.

- **Excelența Sa, Dr. Ioan Robu, Arhiepiscop al Bisericii Romano – Catolice** va transmite, de asemenea, familiilor din România, prin intermediul bisericilor romano-catolice mesajul de pace cu sfaturi pentru prevenirea și combaterea violenței în familie.

2. Sensibilizarea și conștientizarea publicului larg asupra violenței în familie se va realiza și cu sprijinul Televiziunii Române și al Societății Române de Radiodifuziune, care vor transmite pe posturile naționale și pe unele posturi regionale (Constanța, Craiova, Cluj, Tg. Mureș) **spoturile video și audio** ale Campaniei Consiliului Europei „**Opriți violența domestică împotriva femeilor**”, versiunea în limba română. Aceste spoturi vor fi difuzate și de către posturi private de radio și televiziune, cele care au răspuns pozitiv invitației noastre pentru susținerea campaniei din România.

- **Dezbateri cu elevii** în școli referitor la fenomenul violenței în familie.

3. Inițiere de politici și măsuri juridice cu prilejul lansării **Ghidului de intervenție în cazurile de violență în familie**, în cadrul unei întâlniri de lucru la nivel național, organizată cu sprijinul Fondului Națiunilor Unite pentru Populație, în **perioada 5 – 6 decembrie** a.c. Acțiunea va reuni reprezentanții instituțiilor publice centrale partenere și va avea ca scop analiza stadiului de implementare a Strategiei Naționale în domeniul prevenirii și combaterii fenomenului violenței în familie din perioada 2005 - 2007, precum și identificarea unor linii directoare în elaborarea Strategiei naționale în domeniu pentru perioada 2008 - 2013. Se vor analiza propunerile de modificare și completare a **Legii nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie**, lansarea unei noi selecții în cadrul programelor de interes național, precum și un raport de progres privind Proiectul de Incluziune Socială - Programul pentru victimele violenței în familie.

- **Masa rotundă pe tema demnității femeii** în cadrul Parlamentului României, care va avea loc în sala „**Drepturilor Omului**” în data de 10 decembrie a.c. Participanții la această acțiune vor dezbatе cadrul legislativ actual, analizând aspectele pozitive și posibilitățile de îmbunătățire a acestuia.

Lansarea campaniei are loc la sediul Biroului de Informare al Consiliului Europei din București, str. Alexandru Donici nr. 2, sector 2, în data de 28 noiembrie 2007, orele 10.30.

Parlamentul României

Senat

Comunicat de presă

Luni , 10 decembrie 2007, orele 10:30 la Sala Constantin Stere, Etaj P1, Palatul Parlamentului va avea loc masa rotundă cu tema „Opriți Violența Domestică împotriva femeii!” eveniment ce va închide seria acțiunilor Campaniei Naționale de Combatere a Violenței în Familie împotriva Femeii.

Această acțiune se desfășoară în cadrul Campaniei Consiliului Europei sub genericul: „Opriți Violența Domestică împotriva Femeii!” în perioada 28 noiembrie -10 decembrie. Obiectivul acțiunii este de a analiza posibilitatea de îmbunătățire a cadrului legislativ actual în materie. Campania se înscrie în seria manifestărilor decise de reprezentanții sefilor de stat și guvern în timpul celui de-al Treilea Summit al Consiliului Europei, eveniment ce s-a desfășurat la Varsovia în 2005

.În cadrul zilelor dedicate combaterii violenței în familie față de femeie, organizatorii au initiat o serie de acțiuni menite să imprime instituțiilor publice o atitudine responsabilă față de violența în familie și să devină un factor activ pentru combaterea acesteia, atât la nivel central cât și local.

*Senator Cornelia CAZACU
Președinte,
Comisia pentru Egalitatea de Șanse SENAT*

Discurs
Masă rotundă
„*Opriți Violența Domestică împotriva Femeii!*” .
Palatul Parlamentului, 10.12.2007

Doamnelor și domnilor,

Permiteți-mi să încep prin a vă mulțumi pentru bunăvoiețea și deschiderea cu care ati onorat invitația de a participa la Masa rotundă cu tema „*Opriți Violența Domestică împotriva Femeii!*” .

Acest eveniment se înscrie în seria acțiunilor inițiate de Agenția Națională pentru Protecția Familiei și a Biroului de Informare al Consiliului Europei în parteneriat cu Comisia pentru Egalitatea de Șanse din Senat în cadrul Campaniei Naționale de Combatere a Violenței în Familie împotriva Femeii care s-a desfășurat în perioada 28 noiembrie -10 decembrie ac.

Mi-am propus ca astăzi, de ziua internațională a drepturilor omului, să punem în discuție unul dintre drepturile fundamentale ale ființei umane, acela de a se opune violenței de orice natură, de a trăi liber, fără spaimă de a fi atacată tocmai în mediul cel mai intim și mai protector: familia. De

aceea, după ce vă vom face cunoscute acțiunile în această direcție, în final, vom dezbatе și analiza posibilitățile de îmbunătățire a cadrului legislativ în domeniul violenței în familie.

Doamnelor și domnilor,

„Violența împotriva femeilor, inclusiv violența domestică, reprezintă rezultatul unui dezechilibru în societate”, aceasta este una dintre concluziile analiștilor și specialiștilor în domeniu.

Fenomenul, de o amploare considerabilă, constituie o violare a drepturilor omului și un obstacol major în învingerea inegalității dintre femei și bărbați.

În ciuda progreselor legislative, a politicilor și bunelor practici, violența reprezintă o realitate cu care încă se confruntă, la toate nivelurile sociale, fiecare dintre statele membre ale Consiliului Europei.

Pentru a contribui la conștientizarea și la identificarea soluțiilor optime pentru stoparea acestui fenomen, șefii de

state și de guverne din cele 46 de state membre ale Consiliului Europei au decis lansarea unei **Campanii paneuropene de combatere a violenței, inclusiv a violenței domestice**, denumită **Parlamentele Unite în combaterea violenței domestice împotriva femeilor**, care a început în noiembrie 2006 și se va termina în martie 2008.

Campania a urmărit: să crească nivelul de conștientizare a faptului că violența față de femei reprezintă o încălcarea a drepturilor omului și să îndemne statele membre să demonstreze voința politică, în această direcție, prin asigurarea unor resurse adecvate, în vederea obținerii unor bune rezultate, concretizate în diminuarea, dacă nu chiar încetarea violenței față de femei.

Sloganul campaniei a fost: „*Toate femeile au dreptul la siguranță și libertate*”, iar unele dintre mesajele *transmise* au fost: **Lupta împotriva violenței domestice necesită o acțiune concertată a puterilor publice. Violența domestică reprezintă o violare a drepturilor omului. Violența domestică afectează grav femeile și prejudiciază întreaga societate, chiar și generațiile viitoare.**

În țara noastră, Parlamentul a adoptat la 23 noiembrie 2006 o Declarație solemnă, prin care s-a angajat să sprijine și să contribuie, prin toate mijloacele de care dispune, la conștientizarea faptului că violența împotriva femeilor reprezintă o încălcare a drepturilor omului, față de care toți cetățenii ar trebui să reacționeze.

În calitate de parlamentar de referință, desemnat de Parlamentul României în campania lansată anul trecut de Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, **PARLAMENTELE UNITE PENTRU COMBATEREA VIOLENȚEI DOMESTICE ÎMPOTRIVA FEMEII**, îmi revine misiunea de a asigura comunicarea și legătura coerentă cu parlamentele celorlalte state participante.

În continuare aş dori să îi dau cuvântul doamnei Mariana NIȚELEA, Director în cadrul Biroului de Informare al Consiliului Europei la București care va prezenta obiectivele Campaniei inițiate de Consiliul Europei „**Opriți Violența Domestică Împotriva Femeii !”**

Îi mulțumesc doamnei Mariana Nițelea și în continuare aş dori să îi dau cuvântul doamnei Mihaela MOSTAVI, Președinta Agenției Naționale pentru Protecția Familiei, care, *pentru început, va puncta cîteva dintre acțiunile întreprinse în cadrul* Campaniei Naționale de Combatere a Violenței în Familie împotriva Femeii din România, *urmand ca după aceea să ne prezinte* Ghidul de intervenție în cazurile de violență în familie.

Prezența dumneavoastră în această sală este un semnal pozitiv în ceea ce privește determinarea noastră, a tuturor, de a ne uni eforturile pentru ca toate acțiunile din cadrul Campaniei Naționale a Consiliului Europei să aibă efectul pe care toți îl așteptăm: reducerea și eliminarea formelor de violență domestică la care sunt supuse femeile din România.

În final, vă adresez rugămintea de a transmite mesajul meu de a ne implica permanent, nu cu ambiția de a obține un calificativ pozitiv la un examen dat în fața Uniunii Europene, ci cu gândul împacat că ne facem datoria morală de a continua lupta împotriva violenței în familie.

Numai aşa că veţi putea privi altfel în ochi mamele şi fiicele, transmiţându-le mai multă siguranţă şi încredere în adevăratale valori ale familiei .

Vă mulțumesc!

**Senator Cornelia Cazacu
Președinta Comisiei pentru egalitatea de Șanse**

D I S C U R S

Lansarea dimensiunii parlamentare a Campaniei paneuropene de combatere a violenței împotriva femeilor

- ședință comună a Senatului și Camerei Deputaților -

23.11.2006

Domnule Președinte al Senatului,

Domnule Președinte al Camerei Deputaților,

Doamnelor și domnilor miniștri,

Doamnelor și domnilor colegi,

Stimați invitați,

Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei a constatat și reafirmat cu regret și îngrijorare faptul că violența împotriva femeilor, inclusiv violența domestică, ce constituie o încălcare a drepturilor omului, se produce în fiecare dintre statele membre, nu cunoaște nici limite geografice, nici limite de vârstă, nici de origine etnică și atinge toate tipurile de relații familiale și toate mediile sociale.

Astfel, după cum rezultă din statisticile elaborate de Agenția Națională pentru Protecția Familiei, în țara noastră, în anul 2005, a fost înregistrat un număr de 9537 de cazuri de violență domestică, iar în primele două trimestre ale anului 2006, 4899 de victime. Aceste cifre nu reflectă în totalitate realitatea, noi fiind conștienți că sunt mult mai multe cazuri, în care victimele din diverse cauze și/sau motive nu apelează la sprijinul

autoritaților. De asemenea, nu trebuie să uităm faptul că în aceste statistici nu se regăsesc victimele colaterale ale violenței în familie, al căror număr nu poate să fie cuantificat.

Pentru conștientizarea și identificarea soluțiilor optime care să conducă la stoparea acestui fenomen și a urmărilor sale pe multiple planuri, șefii de stat și de guverne din cele 46 de state membre ale Consiliului Europei au decis lansarea, în data de 27 noiembrie 2006, la Madrid, a Campaniei paneuropene de combatere a violenței împotriva femeilor, inclusiv a violenței domestice, care se va desfășura în perioada noiembrie 2006-martie 2008.

Adoptarea Rezoluției 1512 (2006) de către Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, a constituit momentul lansării dimensiunii parlamentare a campaniei paneuropene intitulată „Parlamentele unite pentru combaterea violenței împotriva femeilor”.

Parlamentul României a fost chemat, potrivit Rezoluției 1512 (2006) și a Recomandării 1759 (2006), alături de parlamentele naționale ale tuturor statelor membre și cele ale statelor cu statut de observator în Consiliul Europei, să adopte o declarație solemnă, prin care să se afirme voința legislativului de a contribui, prin toate mijloacele de care dispune, la desfășurarea în bune condiții a acestei campanii.

În calitate de parlamentar de referință desemnat de Parlamentul României în campania desfășurată de Adunarea Parlamentară sub înalțul patronaj al Consiliului Europei, îmi revine misiunea de a asigura comunicarea și legătura coerentă cu parlamentele celorlalte state participante la acest proiect amplu și generos.

Sunt convinsă că sunt în acordul dumneavoastră, al tuturor, atunci când afirm că reușita acestei campanii, pentru care este nevoie de coeziune și colaborare efectivă între toate forțele politice și toți factorii implicați în prevenirea și combaterea violenței domestice împotriva femeilor, va fi reușita noastră, a tuturor cetățenilor României, întreaga societate având șansa să devină mai dreaptă și mai sigură. Prezența dumneavoastră în această sală este un semnal pozitiv în ceea ce privește determinarea noastră, a tuturor, de a uni eforturile pentru succesul acestei campanii.

Vă mulțumesc!

**Parlamentar de referință,
Președintă a Comisiei pentru egalitatea de șanse,
Senator,
CORNELIA CAZACU**

Discurs

ROLUL PARLAMENTULUI ÎN PROMOVAREA EGALITĂȚII DE GEN - PROIECTE EUROPENE ȘI NAȚIONALE

7 noiembrie 2006

Doamnelor și domnilor,

Vă mulțumesc pentru că ati dat curs invitației de a lua parte la dezbaterea privind **ROLUL PARLAMENTULUI ÎN PROMOVAREA EGALITĂȚII DE GEN – PROIECTE EUROPENE ȘI NAȚIONALE**.

Am onoarea să vă informez despre lansarea dimensiunii parlamentare a Campaniei paneuropene a Consiliului Europei de combatere a violenței împotriva femeilor, această dezbatere înscriindu-se între acțiunile pregătitoare în plan național ale acestui proiect amplu și generos.

Am fost desemnată de Parlamentul României, parlamentar de referință în Campania paneuropenă „**PARLAMENTELE UNITE PENTRU COMBATEREA VIOLENȚEI ÎN FAMILIE ÎMPOTRIVA FEMEILOR**”, care se va derula sub înlătul patronaj al Adunării parlamentare a Consiliului Europei în perioada noiembrie 2006 - martie 2008 și a cărei lansare va avea loc la data de 27 noiembrie 2006 la Madrid.

Sloganul propus al campaniei paneuropene este: „*Toate femeile au dreptul la siguranță și libertate*”.

Fenomenul violenței în familie reprezintă o violare a drepturilor omului, care afectează grav femeile și prejudiciază întreaga societate, chiar și generațiile viitoare.

Violența domestică asupra femeilor este o problemă gravă, care preocupa toate statele membre ale Consiliului Europei, indiferent de cultură și de religie, de starea de pace sau de conflict, ori de calamități. Ea se manifestă sub numeroase forme, fiind mult prea adesea tolerată. Guvernele, parlamentele, autoritățile locale și regionale, organizațiile internaționale interguvernamentale, organizațiile neguvernamentale, ca și societatea civilă trebuie aşadar să se mobilizeze de urgență pentru a pune capăt definitiv violenței domestice.

Parlamentul României este chemat, potrivit Rezoluției 1512 (2006) și a Recomandării 1759 (2006), alături de Parlamentele naționale ale tuturor celoralte state participante la acest proiect, să adopte cu ocazia lansării campaniei o declarație solemnă în ședința comună a Camerei Deputaților și Senatului, prin care să se afirme voința legislativului în problematica combaterii violenței în familie împotriva femeilor, cu toate aspectele pe care le implică acest fenomen.

Ședința comună a celor două Camere va avea loc joi 23 noiembrie 2006.

Parlamentul României va trebui să participe activ la activitățile pregătitoare lansării Campaniei, să stabilească un calendar de activități pentru implementare în perioada 2006 -2008 și să își aducă contribuția la reușita acesteia.

Este nevoie de participarea activă a tuturor forțelor pentru a lupta împotriva violenței domestice asupra femeilor.

Este imperios necesar *să ne implicăm în implementarea acestei campanii pentru ca eradicarea violenței domestice împotriva femeilor să devină o prioritate de acțiune și în cadrul Parlamentului României.*

Am convingerea că sunt în asentimentul dumneavoastră când afirm că este nevoie de coeziune între toate forțele implicate, în acțiunea de combatere a violenței în familie împotriva femeilor, aceasta contribuind la construirea unei societăți, mai drepte care să respecte drepturile fundamentale ale tuturor membrilor săi.

Senator
Cornelia CAZACU

**Discursul doamnei senator Cornelia Cazacu la
Conferința de presă de lansare a zilelor dedicate
combaterii violenței în familie sub genericul
OPRITI VIOLENȚA DOMESTICĂ ÎMPOTRIVA
FEMEILOR**

28 noiembrie 2007

Mesaj: Să oprim violența domestică împotriva femeilor!

Doamnelor și Domnilor,

Permiteți-mi să salut inițiativa și să imi afirm sprijinul pentru acțiunile întreprinse de Agenția Națională pentru Protecția Familiei, în parteneriat cu Biroul de Informare al Consiliului Europei la București în campania „**Opriti violența domestică împotriva femeilor**”.

În calitate de parlamentar de referință desemnat de Parlamentul României în campania lansată anul trecut de Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, **PARLAMENTELE UNITE PENTRU COMBATEREA VIOLENȚEI DOMESTICE ÎMPOTRIVA FEMEII**, îmi revine misiunea de a asigura comunicarea și legătura coerentă cu parlamentele celorlalte state participante.

În țara noastră, Parlamentul a adoptat la 23 noiembrie 2006 o Declarație solemnă, prin care s-a angajat să sprijine și să contribuie, prin toate mijloacele de care dispune, la conștientizarea faptului că violența împotriva femeilor reprezintă o încălcare a drepturilor omului, față de care toți cetățenii ar trebui să reacționeze.

Doamnelor și domnilor,

Sub o formă sau alta, violența în familie, orientată frecvent împotriva femeilor, este realitatea de lângă noi, o realitate dură, lăsată la voia întâmplării, o realitate pe care școala încă nu ne invață să o gestionăm.

Violența în familie nu ține seamă de gradul de cultură sau de studiile academice, nu ține seamă de apartenența la o anumită clasă socială sau la un partid politic și străbate, ca un fir roșu, ca un fir însângerat, de cele mai multe ori, toate nivelurile societății românești.

Mai mult, a devenit o certitudine faptul că violența împotriva femeilor reprezintă un obstacol ascuns în calea dezvoltării economice și sociale. Secătuindu-le energia, subminându-le încrederea și compromițându-le sănătatea, violența împotriva femeilor privează societatea de participarea integrală a acestora la viața socială.

Am convingerea că sunt în acordul dumneavoastră, al tuturor, atunci când afirm că este nevoie de coeziune și colaborare efectivă între toate forțele implicate, în acțiunea de prevenire și combatere a violenței în familie împotriva femeilor, aceasta contribuind la construirea unei societăți, mai drepte care să respecte drepturile fundamentale ale tuturor membrilor săi.

Prezența dumneavoastră în această sală este un semnal pozitiv în ceea ce privește determinarea noastră, a tuturor, de a uni eforturile pentru ca acțiunile din cadrul Campaniei Naționale a Consiliului Europei să aibă efectul pe care totții îl așteptăm: reducerea și eliminarea formelor de violență domestică la care sunt supuse femeile din România.

În final, vă adresez rugămintea de a transmite mesajul meu de a ne implica permanent, pe tot parcursul celor 12 zile, nu cu ambiția de a obține un calificativ pozitiv la un examen dat în fața Uniunii Europene, ci cu gândul împacat că ne facem datoria morală de a continua lupta împotriva violenței în familie. Numai aşa vă veți putea privi altfel în ochi mamele și fiicele, transmițându-le mai multă siguranță și încredere în adevăratele valori ale familiei .

Vă mulțumesc!

D I S C U R S

Lansarea dimensiunii parlamentare a CAMPANIEI PANEUROPEENE DE COMBATERE A VIOLENȚEI ÎMPOTRIVA FEMEILOR, INCLUSIV A VIOLENȚEI DOMESTICE

23.11.2006

Domnule Președinte al Senatului,
Domnule Președinte al Camerei Deputaților,
Doamnelor și domnilor miniștri,
Doamnelor și domnilor colegi,
Stimați invitați,

Mi-am început de fiecare dat alocuțiunea, adresându-mă dumneavoastră în calitate de persoane oficiale, de parlamentari, politicieni, oameni de decizie. Astăzi permiteți-mi să mă adresez dumneavoastră și în calitate de semenii ai mei, în calitate de părinți care au o fiică, în calitate de copii care au o mama, în calitate de membri de familie care au o sora sau o alta ruda preferată, în calitate de martori fără voie la violenta în familie.

Sub o formă sau alta, violenta în familie, orientată frecvent împotriva femeii, este realitatea de lângă noi, o realitate dura, lăsată la voia întamplării, o realitate pe care școala nu ne invită să o gestionăm. Violenta în familie nu tine seama de gradul de cultură sau de studiile academice, nu tine seama de apartenența la o anumită clasă socială sau la un partid politic și strabate, ca un fir roșu, ca un fir insangerat, de cele mai multe ori, toate nivelele societății românești.

In fata violentei in familie suntem egali.

In fata violentei in familie va cer astazi sa fim uniti!

In fata violentei in familie va cer astazi sa uitam de diferente!

Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei a constatat și a reafirmat cu regret și îngrijorare faptul că violența împotriva femeilor, inclusiv violența domestică, ce constituie o încălcare a drepturilor omului, se produce în fiecare dintre statele membre, fără să cunoască nici limite geografice, nici limite de vârstă, nici de origine etnică și atinge toate tipurile de relații familiale și toate mediile sociale.

S-a spus candva, ca după situația femeii se poate judeca stadiul de civilizație al unui stat. Va întrebăti poate cum se vede țara noastră în lume, din perspectiva abordării problematicii violentei în familie? Organizația Mondială a Sănătății a stabilit că numărul cazurilor de violență împotriva femeilor este în creștere în România. O problemă care se manifestă la nivel micro-social are consecințe devastatoare la nivel macro-social.

Astfel, după cum rezultă din statisticile elaborate de Agenția Națională pentru Protecția Familiei, în țara noastră, în anul 2005, a fost înregistrat un număr de 9537 de cazuri de violență domestică, iar în primele două trimestre ale anului 2006, 4899 de victime. Aceste cifre nu reflectă în totalitate realitatea, noi fiind conștienți că sunt mult mai multe cazuri, în care victimele din diverse cauze și/sau motive nu apelează la sprijinul autorităților. De asemenea, nu trebuie să uităm faptul că, în aceste statistici, nu se regăsesc victimele colaterale ale violenței în familie, al căror număr nu poate să fie cuantificat.

Violul, violența casnică și abuzul sexual reprezintă o problema fundamentală pentru femeile de pretutindeni. Mai mult, s-a stabilit că violența împotriva femeilor reprezintă un obstacol ascuns în calea dezvoltării economice și sociale. Secetuindu-le energia, subminându-le increderea și compromitându-le

sanatatea, violenta sexuală privează societatea de participarea integrală a femeilor la viața socială.

Pentru conștientizarea și identificarea soluțiilor optime care să conducă la stoparea acestui fenomen și a urmărilor sale pe multiple planuri, șefii de stat și de guverne din cele 46 de state membre ale Consiliului Europei au decis lansarea, în data de 27 noiembrie 2006, la Madrid, a Campaniei paneuropene de combatere a violenței împotriva femeilor, inclusiv a violenței domestice, care se va desfășura în perioada noiembrie 2006-martie 2008.

Adoptarea Rezoluției 1512 (2006) de către Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, a constituit momentul lansării dimensiunii parlamentare a campaniei paneuropene intitulată „Parlamentele unite pentru combaterea violenței împotriva femeilor”.

Parlamentul României a fost chemat, potrivit Rezoluției 1512 (2006) și a Recomandării 1759 (2006), alături de parlamentele naționale ale tuturor statelor membre și cele ale statelor cu statut de observator în Consiliul Europei, să adopte o declarație solemnă, prin care să se afirme voința legislativului de a contribui, prin toate mijloacele de care dispune, la desfășurarea în bune condiții a acestei campanii.

In mod gresit se crede ca violenta impotriva femeilor este o problema a femeilor. Stimati participanti, v-ati vazut vreodata mama suferind? V-ati facut vreodata sotia sa sufere? V-ati pedepsit vreodata fiica? Ati asistat neputinciosi la suferinta vreunei persoane dragi de sex feminin? Nu sunt intrebari la care astept raspuns, dar sunt intrebari la care sunt sigura ca fiecare dintre dumneavoastră aveti, in sinea dumneavoastră, un raspuns, un raspuns care, poate va face sa lasati ochii in jos. Si mai sunt sigura ca, fiecare dintre dumneavoastră considera ca trebuie sa se ia masuri in aceasta directie. Ceea ce ma preocupa, insa, este faptul ca problematica violentei in familie este considerata secundara si tot mereu amanata. Este motivul pentru care m-am implicat in mod activ in desfasurarea acestei campanii acum si aici.

În calitate de parlamentar de referință desemnat de Parlamentul României în campania desfășurată de Adunarea Parlamentară sub înaltul patronaj al Consiliului Europei, îmi revine misiunea de a asigura comunicarea și legătura coerentă cu parlamentele celorlalte state participante la acest proiect amplu și generos.

Necesitatea acestei campanii se face simtita in mod special in tarile est europene, unde problema pare sa fie invizibila, nefiind suficient constientizata. Pornind la acest drum, ma intreb care vor fi reactiile societatii romanesti, pentru ca problematica nu a fost suficient cercetata si mediatizata. Ma intreb cu teama cate femei au trait un incest? Cate femei sunt maltratate in relatiile pe care le au? Cate femei sunt violate in interiorul sau in afara casniciei si in ce procent sunt violurile raportate la politie? Care sunt posibilitatile femeilor agresate de a cere ajutor institutiilor publice sau ONGurilor specializate? Cate "linii fierbinti" sau cate centre de refugiu exista pentru aceste femei?

Si, ca sa fiu mai directa, va intreb de cate ori ati fi dorit sa impiedicati un act de violenta din propria familie, sa primiti ajutorul unei institutii sau organizatii competente, in care sa aveti deplina incredere, sa ajutati o persoana draga, aflata intr-o astfel de suferinta?

Problema violentei impotriva femeii pare a fi o conspiratie a tacerii, care face violenta invizibila. Asta nu inseamna ca nu exista; este prinsa, insa, aproape intotdeauna intr-un cerc vicios: femeile, datorita au tendinta de a se autoinvini si prefera sa nu vorbeasca despre asta. Daca vorbesc, sunt confruntate, de cele mai multe ori, cu prejudecati care contribuie si mai mult la scaderea respectului de sine si la cresterea autoinvirii, ridicand o si mai inalta bariera in cale unei alte destainuiri. Pe de alta parte, lipsa interesului public fata de problematica diminueaza importanta dezbatelor pe aceasta tema, aducand-o in prim plan doar in cazul scandalurilor din cupluri celebre, mai mult ca instrument mediatic, decat ca maladie cronica a societatii

Fac apel la cercetatori sa se implice alaturi de noi in descoperirea mecanismelor sociale care stau in spatele traditiilor, prejudecatilor, educatiei formale si sistemelor legale care definesc norme de comportament inacceptabil al barbatilor fata de femei. Mai mult, trebuie cercetat modul in care aceste norme sunt consolidate de insitutiile comunitatii, de specialisti in domeniul sanatatii, de mass media, care are un rol deosebit de important in ruperea cercului vicios al conspiratiei tacerii in problema violentei impotriva femeilor.

Consecintele nefavorabile ale violentei impotriva femeilor trebuie sa-si gaseasca locul in primul rand pe agenda publica, dar si pe agenda politica; este necesara o monitorizare amanuntita, pentru ca aceasta problema sa se mentina permanent in zona politica.

De aceea, fac apel la sprijinul politicienilor, la sprijinul tututoror celor interesati de problematica violentei, femei si barbati deopotriva, cu profesii diferite, sa sustina eforturile noastre de a dezvolta o retea anti-violenta, care sa functioneze la nivel de institutii si organizatii, in vederea crearii si aplicarii strategiilor de mentinere a acestei problematici pe agenda politica.

Mai mult, daca se va vorbi in societate despre violenta impotriva femeilor intr-un mod mai deschis si mai putin inhibat de tabu-uri, femeile vor cere ajutor concret, vor cere centre de protectie, conditii favorabile adevcate pentru consiliere si sprijinul eficient si neformal al legii si politiei.

Punerea in aplicare a unui astfel de program presupune nu numai preocuparea fata de drepturile femeilor, ci si o analiza a factorilor din societatea romaneasca raspunzatori de violenta impotriva femeilor. Totodata, organizatiile non guvernamentale care lucreaza in aceasta directie au nevoie de sustinere politica si financiara.

Sunt convinsă că sunt în asentimentul dumneavoastră, al tuturor, atunci când afirm că reușita acestei campanii, pentru care este nevoie de coeziune și colaborare efectivă între toate forțele politice și toți factorii implicați în

prevenirea și combaterea violenței domestice împotriva femeilor, va fi reușita noastră, a tuturor cetățenilor României, întreaga societate având şansa să devină mai dreaptă și mai sigură. Prezența dumneavoastră în această sală este un semnal pozitiv în ceea ce privește determinarea noastră, a tuturor, de a ne uni eforturile pentru succesul acestei campanii.

Si, in final, va adresez rugamintea de a va implica alaturi de mine nu cu ambitia de a obtine un calificativ pozitiv la un examen dat in fata Uniunii Europene, ci cu gandul impacat ca, actionand in combaterea violentei in familie, va veti putea privi altfel in ochi mamele si fiicele, transmitandu-le mai multa siguranta si incredere in adevaratele valori ale familiei .

Va multumesc,

Parlamentar de referință,

Senator

Cornelia CAZACU